

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Zhodnocení hospodaření města Šumperk v oblasti kultury
Evaluation of the Financial Management of the Town Šumperk in the
Field of Culture

Student: Jana Würzlerová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.

Šumperk 2019

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Jana Würzlerová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Zhodnocení hospodaření města Šumperk v oblasti kultury**
Evaluation of the Financial Management of the Town Šumperk in the
Field of Culture
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Územní samospráva v ČR a role v oblasti kultury
3. Charakteristika a analýza hospodaření města Šumperk v letech 2013-2017
4. Zhodnocení hospodaření vybraných organizací města Šumperk v oblasti kultury
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- DOSTÁL, Petr a Eva KISLINGEROVÁ. *Ekonomika kultury: efektivní metody a nástroje podnikání v sektoru kultury*. Praha: Oeconomica, 2012. 172 s. ISBN 978-80-245-1886-2.
- PETEROVÁ, Helena. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. 5., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Institut pro veřejnou správu, 2016. 156 s. ISBN 978-80-86976-35-8.
- SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2016*. Praha: Acha obec účtuje, 2016. 251 s. ISBN 978-80-905420-3-7.
- THROSBY, David. *The economics of cultural policy*. New York: Cambridge University Press, 2010. ISBN 978-0-521-68784-3.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 10.05.2019

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlášení studenta

Prohlašuji, že jsem celou práci včetně příloh vypracovala samostatně.

V Šumperku 12. 7. 2019

.....Jana Hložková.....

Podpis studenta

Obsah

1	Úvod	5
2	Územní samospráva v ČR a role v oblasti kultury	7
2.1	Charakteristika a funkce kultury.....	7
2.2	Kulturní odvětví.....	8
2.3	Statky v kultuře a jejich financování.....	9
2.4	Zdroje financování odvětví kultury	10
2.5	Systém financování kultury z veřejných rozpočtů	12
2.6	Organizační zabezpečení kultury ve veřejném sektoru	15
2.6.1	Státní správa v kultuře	15
2.6.2	Samospráva v kultuře	19
2.6.3	Kraje	20
2.6.4	Obce	22
2.6.5	Organizace zřizované územními samosprávnými celky.....	25
3	Charakteristika a analýza hospodaření města Šumperk v letech 2013 – 2017 .	29
3.1	Historie města Šumperka v kulturních souvislostech.....	30
3.2	Organizační uspořádání města Šumperka	32
3.3	Hospodaření města Šumperka v letech 2013 – 2017.....	33
3.3.1	Příjmy města Šumperka.....	35
3.3.2	Výdaje města Šumperka	39
3.4	Hospodaření města Šumperka v oblasti kultury	42
4	Zhodnocení hospodaření vybraných organizací města Šumperk v oblasti kultury.....	46
4.1	Divadlo Šumperk, s.r.o.	46

4.2	Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk, p.o.	49
5	Závěr	51
	Seznam použité literatury	52
	Seznam tabulek.....	54
	Seznam obrázků.....	54
	Seznam zkratk.....	55
	Seznam příloh	55
	Přílohy	

1 Úvod

Kultura je bezesporu neodmyslitelnou a významnou součástí života člověka i celé společnosti. Přináší lidem mnoho pozitiv, přispívá k rozvoji osobnosti člověka, a je také vhodnou náplní volného času, čímž zabraňuje rozvoji nežádoucích společenských jevů. Kultura vede ke zkvalitnění života, rozvoji a stabilitě celé společnosti. Kultura má však také ekonomický význam, je důležitým hospodářským odvětvím, a v neposlední řadě vytváří mnoho pracovních míst a přispívá k rozvoji cestovního ruchu. Na kulturu se ale přesto stále nahlíží jako na neproduktivní sektor, a s tím souvisí i malý zájem na její podpoře. V poslední době se ale naštěstí tento postoj začíná měnit, a na podporu kultury je vydáváno stále více prostředků nejen z veřejných rozpočtů.

V této bakalářské práci bude popsána úloha územních samosprávných celků v zabezpečování kulturního života svých občanů. Cílem práce je charakteristika a analýza hospodaření města Šumperk v letech 2013 – 2017, se zaměřením na hospodaření v oblasti kultury.

V první teoretické kapitole bude objasněna funkce kultury, poslání kulturního odvětví v produkci a realizaci kulturních statků, budou uvedeny zdroje financování odvětví kultury, a dále bude popsán systém financování kultury z veřejných rozpočtů. V závěru kapitoly bude uvedena charakteristika územních samosprávných celků a popsána jejich role v zabezpečování kulturních statků.

V další kapitole bude uvedena charakteristika města Šumperka, nastíněna jeho historie v kulturních souvislostech, popsáno organizační uspořádání města, a dále bude provedena analýza hospodaření města Šumperk v letech 2013-2017, kdy bude pozornost věnována zejména charakteristice příjmů a výdajů rozpočtu města Šumperka, v závěru kapitoly pak bude popsáno hospodaření města v oblasti kultury.

V poslední kapitole bude provedeno zhodnocení hospodaření vybraných organizací zřizovaných městem Šumperk v oblasti kultury. Dílčím cílem této práce je posouzení, zda právní forma organizace hraje roli v zabezpečování kulturních statků, a zda má vliv na výši výdajů z městského rozpočtu.

Bakalářská práce bude vycházet z odborné knižní literatury a legislativních předpisů, budou v ní využívány data z veřejně dostupných zdrojů Ministerstva financí a

z dokumentů jednotlivých subjektů povinně zveřejňovaných na internetu. Pro vypracování bakalářské práce bude použita metoda srovnávání a metoda analýzy.

2 Územní samospráva v ČR a role v oblasti kultury

V České republice je právo na přístup ke kulturnímu bohatství zaručeno v Listině základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku ČR, za podmínek stanovených zákonem (Zákon č. 2/1993 Sb., hlava čtvrtá, čl. 34).

2.1 Charakteristika a funkce kultury

Kultura je bezesporu jedním z nejvýznamnějších faktorů života lidské společnosti. Její definice jsou předmětem odborných diskusí i komunikace široké veřejnosti a existují různá pojetí kultury.

Ministerstvo kultury ČR v svém klíčovém dokumentu Kulturní politika charakterizuje kulturu jako komplex procesů a činností, které přispívají k rozvoji intelektuální, emocionální i morální úrovně každého občana, a zastávají v tomto smyslu výchovné, vzdělávací, socializační, kreativní a hodnototvorné funkce. Kultura je prostředkem přenosu informací mezi generacemi a utváří základní charakter člověka. Přispívá k seberealizaci a sebeuvědomění občanů jako svobodných jedinců, a napomáhá i k pocitu sounáležitosti občanů se společenstvím, v němž žijí, s obcí, regionem i státem. S tím souvisí i motivační efekt kultury, protože vytváří smysluplnou náplň volného času jednotlivců, a je tak důležitým nástrojem prevence sociálně patologických jevů, kterými je ohrožena zejména mladá generace.

Kultura propojuje Českou republiku s vnějším světem, současně ji však z něj i vyděluje a charakterizuje ji v porovnání s ostatními státy. Plní však nejen integrační, edukační a reprezentační funkci, ale je i významným hospodářským odvětvím. Spotřebovává sice prostředky ze státního rozpočtu i z rozpočtů komunálních, ale podílí se také na vytváření příjmů těchto rozpočtů prostřednictvím daňových výnosů odvětví tzv. kulturního průmyslu a kulturního turismu, jehož významným zdrojem je kulturní dědictví. Svou ekonomickou funkci plní kultura dále i tím, že vytváří řadu pracovních příležitostí a přispívá tak k rozvoji zaměstnanosti v jednotlivých regionech.

Pro účely této práce je náhled na kulturu zúžen a kultura je popisována převážně z ekonomického hlediska se zaměřením na úlohu územně samosprávných celků v zabezpečení a financování kulturního života svých občanů.

2.2 Kulturní odvětví

Kultura je jedním z odvětví veřejného sektoru národního hospodářství. Jeho hlavním úkolem a posláním je produkce a realizace kulturních statků a služeb, které spotřebou uspokojují specifické kulturní potřeby. Zabezpečení tohoto úkolu se uskutečňuje prostřednictvím kulturních institucí. Organizační strukturu odvětví kultury ovlivňuje především charakter vlastnictví, oborové členění kulturních činností a způsob jejich financování.

Z hlediska charakteru vlastnictví patří instituce zabývající se kulturou do soukromého i veřejného sektoru. Z hlediska využívaných právních forem organizací existuje v tomto odvětví variabilní podnikatelské prostředí, avšak převážná část kulturních institucí v ČR má formu příspěvkové nebo jiné neziskové organizace a je zřizována buď přímo státem zastoupeným některým z ministerstev, nebo kraji či obcemi (Dostál, Kislingerová, 2012).

Přínos kultury pro ekonomický a sociální rozvoj byl donedávna nejen v ČR opomíjen. Ke změně vnímání významu kultury jako odvětví národního a evropského hospodářství došlo i díky několika studiím, které na potenciál kultury poukázaly. Zásadní význam v této souvislosti má především studie Ekonomika kultury v Evropě vypracovaná pro Evropskou komisi v roce 2006, která se zabývá kulturou jako kulturním a tvůrčím odvětvím.

Dle uvedené studie je kulturní odvětví chápáno především jako neprůmyslové odvětví, kam se řadí výtvarné umění zahrnující malířství, sochařství, řemesla, fotografii, dále trhy s uměním a starožitnostmi, interpretační umění, které zahrnuje divadlo, operu, orchestry, tanec, cirkus apod. Do neprůmyslových odvětví dále patří péče o kulturní dědictví státu představovaná muzei, pamětihodnostmi, knihovnami i archivy. Do kultury však patří také průmyslová odvětví, které se označují jako kulturní průmysly, Ty vytváří kulturní produkty určené k masové reprodukci a hromadnému šíření, nebo vývozu, např. film a video, televize a rozhlas, videohry, hudba, knihy a tisk.

V neposlední řadě je kultura také tvůrčím odvětvím, nazývané kreativním průmyslem, kterým se rozumí aktivity jako je design, architektura nebo reklama..

Kulturní odvětví není tedy jen neproduktivním odběratelem, ale svými aktivitami je také producentem celé řady statků a služeb. Throsby (2010) zdůraznil, že pokud má být kulturní odvětví produktivní, je třeba pečovat především o „základní“ typy umění, a vytvářet takové prostředí, v jakém se mohou rozvíjet. Za základní typy umění považuje tento autor výtvarné umění, hudbu a literaturu.

2.3 Statky v kultuře a jejich financování

Odvětví kultury vytváří i spotřebovává všechny typy statků známé z teorie veřejné ekonomie:

- statky soukromé (privátní), jejichž cena je dána trhem pod vlivem nabídky a poptávky, bez vlivu státních zásahů (např. zakoupení uměleckého díla ze soukromé galerie);
- čisté veřejné statky, jejichž spotřeba je nedělitelná, a nedělitelná je i jejich kvalita (rozhlasové a televizní vysílání, kulturní akce s volným vstupem, takže se jich může zúčastnit kdokoliv, historická a kulturní hodnota památek);
- smíšené veřejné statky, jejichž spotřeba je dělitelná mezi jednotlivce, avšak kvalita dělitelná není (kina, divadla, galerie, prohlídky kulturních památek, kdy vstupné je dotováno z veřejných prostředků);
- poručníkové statky, u kterých má stát zájem na jejich poskytování z jiných než ekonomických důvodů (důvody mohou být i politické či jiné, např. podíl původní české tvorby v rozhlasovém vysílání).

Převažujícím typem statků v kultuře jsou smíšené veřejné statky lokálního významu (Rektořík, 2007).

Výskyt veřejných statků a způsob jejich zabezpečení a poskytování patří k základním ekonomickým faktorům, které ovlivňují rozhodování o financování kultury z veřejných rozpočtů. V demokratické společnosti je toto rozhodování realizováno tzv. veřejnou volbou. Podpora financování z veřejných zdrojů je dána také tím, že na kulturu se v ČR nahlíží jako na veřejnou službu, kterou zajišťují orgány veřejné správy, a to za účelem uspokojení společenských potřeb občanů. Zákon č. 203/2006 Sb., o některých druzích

podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, v § 2 definuje pojem veřejné kulturní služby jako „*služby spočívající ve zpřístupňování umělecké tvorby a kulturního dědictví veřejnosti a v získávání, zpracování, ochraně, uchování a zpřístupňování informací, které slouží k uspokojování kulturních, kulturně výchovných nebo kulturně vzdělávacích potřeb veřejnosti*“.

Argumentem pro veřejné zabezpečení kulturních statků je především jejich užitečnost, jednak pro autora, kterému umožňuje vyjádření vlastních názorů, pocitů a myšlenek, a jednak pro spotřebitele, kterému svou formou přináší uspokojení. Vzhledem k tomu, že kultura a umění činí život lepším, je potřeba dopřát tyto statky co nejširšímu okruhu příjemců. V tržním prostředí při působení standartních ekonomických vztahů by byly kulturní statky mnohdy natolik drahé, že by byly naprosto nedostupné pro určité příjmové skupiny obyvatel. Trh zároveň nedokáže zabezpečit kulturní produkty v dostatečném objemu a struktuře.

Argumentem proti podpoře kulturního odvětví z veřejných prostředků bývá snížená možnost svobodné volby v produkci a ve spotřebě kulturních statků, vzniká nebezpečí neefektivního využívání veřejných zdrojů, často jen malými skupinami osob a s úzkým zaměřením. Dochází také k nežádoucímu efektu přetížení v situacích, kdy je poskytování kulturních statků vázaných na kapacitu kulturních zařízení. Kulturní statky mívají v očích veřejnosti často minimální cenu, když se kulturní služby poskytují za neekvivalentní vstupné vzhledem k hodnotě těchto statků (Škarabelová, Neshybová, Rektořík, 2007).

2.4 Zdroje financování odvětví kultury

Finanční prostředky poskytované na produkci kulturních statků z veřejných rozpočtů se rozdělují podle místa zdroje na centrální a regionální úroveň s tím, že se financování stále více posouvá směrem na kraje a obce, tj. směrem k občanům. Dalším kritériem pro rozlišení je způsob, jakým jsou tyto zdroje poskytovány. Z tohoto hlediska se rozlišují na zdroje přímé a nepřímé veřejné podpory.

Zdroje přímé veřejné podpory se dále dělí na zdroje získané od ziskových subjektů a přerozdělené podporovaným subjektům formou různých dotací a příspěvků

z veřejných rozpočtů, a na prostředky získané ze zdrojů nezávislých na rozpočtovém procesu (Rektořík, 2007).

Dle Rektoříka (2007) mezi nezávislé zdroje přímé veřejné podpory kultury patří:

- daně a poplatky (koncesionářské poplatky za příjem rozhlasového a televizního vysílání, zvláštní daně apod.);
- příjmy z vlastní činnosti, které závisí na konkrétní právní formě kulturní instituce (ze vstupného, doplňkové činnosti apod.);
- nadace a nadační fondy podle zákona č. 227/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů;
- jiné fondy (Státní fond kultury, Státní fond kinematografie, zahraniční fondy);
- emise komunálních obligací;
- dary a sponzorství;
- veřejné sbírky;
- loterie a sázky.

Zdroji nepřímé veřejné podpory jsou:

- různé formy sociální podpory poskytované umělcům;
- daňové úlevy kulturním institucím nebo činnostem (osvobození od daně);
- daňové zvýhodnění dárcům a přispěvatelům neziskovým organizacím (snížení základu daně, sleva na dani z příjmů).

Vhodná kombinace těchto forem podpory závisí na konkrétních podmínkách daného státu a na cílech jeho vládní kulturní politiky (Rektořík, 2007).

Kulturní politika v ČR předpokládá financování kultury jako vícezdrojové. Na kulturním životě se podílí nejen subjekty veřejného sektoru, ale z velké části zajišťuje financování kultury také soukromý sektor. Kulturní instituce získávají prostředky také z vlastních zdrojů. Podíl jednotlivých zdrojů na financování kultury za období 2013 – 2017 je uveden v následující tabulce č. 2.1, ze které je zřejmé, že podíl veřejných rozpočtů na financování kultury je přibližně 15 %.

Tab. 2.1 Podíl jednotlivých zdrojů na financování kultury (v %)

Původ zdroje	2013	2014	2015	2016	2017
Veřejné rozpočty	15,8	15,9	15,1	14,4	14,2
Domácnosti	19,5	20,2	19,8	20,6	19,7
Podniky	62,5	61,8	62,3	61,5	63,2
Neziskové instituce	1,1	1,1	1,6	2,6	2,2
Ostatní svět	1,1	1,0	1,2	0,9	0,7

Zdroj: Výsledky účtu kultury - 2017 Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vysledky-uctu-kultury-2017>, vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že se tato práce zabývá podporou kultury a poskytováním prostředků ze strany státu a územních samosprávných celků, dále s v ní nebude rozebírat financování kultury ze soukromého sektoru.

2.5 Systém financování kultury z veřejných rozpočtů

Veřejný rozpočet je důležitým finančním plánem a peněžním fondem, kterým se řídí hospodaření a financování činností veřejnosprávních subjektů, a to v období jednoho kalendářního roku.

Dle Peterové (2016) v ČR soustavu veřejných rozpočtů tvoří státní rozpočet, rozpočty krajů, obcí, dobrovolných svazků obcí, rozpočty příspěvkových organizací zřizovaných územními samosprávnými celky a rozpočty Regionálních rad regionů soudržnosti. Součástí rozpočtové soustavy ČR jsou také státní fondy, ostatní fondy krajů a obcí, a dále fondy veřejného zdravotního pojištění s navazujícími rozpočty zdravotních pojišťoven.

Na financování kultury z veřejných rozpočtů je v ČR nejvíce prostředků poskytováno z rozpočtů územně samosprávných celků. Největší část, přibližně 50 - 55% veřejných výdajů na kulturu, je poskytováno z rozpočtů obcí a dobrovolných svazků obcí. Výdaje rozpočtů krajů a regionálních rad regionů soudržnosti tvoří naopak nejnižší podíl, přibližně 15 - 20%.

Ze státního rozpočtu je na kulturu poskytováno přibližně 30 - 35% všech výdajů na kulturu z veřejných rozpočtů. V rámci odpovědnostního třídění dle rozpočtové skladby je zdrojem prostředků ze státního rozpočtu určených pro oblast kultury rozpočtová kapitola 334 Ministerstva kultury ČR. Kultura je však v menší míře financována i

v rámci dalších kapitol státního rozpočtu, např. ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ministerstva zemědělství, ministerstva zahraničních věcí apod. K financování zvlášť stanovených úkolů v oblasti kultury jsou určeny mimorozpočtové státní fondy, a to Státní fond kultury České republiky a Státní fond kinematografie.

Objem prostředků vydaných na financování kultury z veřejných rozpočtů a jejich podíl k celkovému objemu výdajů na kulturu a k celkovému objemu výdajů veřejných rozpočtů v letech 2013 – 2017 je uveden v následující tabulce č. 2.2.

Tab. 2.2 Výdaje veřejných rozpočtů na kulturu v letech 2013-2017 (v mil. Kč)

Zdroj	2013	Podíl v %	2014	Podíl v %	2015	Podíl v %	2016	Podíl v %	2017	Podíl v %
Státní rozpočet	7 645	29	8 088	30	8 652	30	8 997	33	9 608	32
Státní fondy	666	3	1 059	4	756	3	1 144	4	1 286	4
Kraje a rady regionů soudržnosti	4 643	18	3 424	13	4 598	16	3 731	14	3 544	12
Obce a dobrovolné svazky obcí	13 271	51	14 468	54	14 594	51	13 629	50	15 422	52
Celkem výdaje veřejných rozpočtů na kulturu	26 225	100	27 039	100	28 600	100	27 501	100	29 860	100
Výdaje veřejných rozpočtů celkem	1 663 160	x	1 736 125	x	1 878 596	x	1 745 381	x	1 845 099	x
Podíl výdajů veřejných rozpočtů na kulturu v %	1,58	x	1,56	x	1,52	x	1,58	x	1,62	x

Zdroj: Monitor MF ČR Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/analyza/>, vlastní zpracování

Základními právními normami, které upravují hospodaření s prostředky z veřejných rozpočtů v ČR, jsou rozpočtové zákony, a to zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje problematiku státního rozpočtu a státního závěrečného účtu. Oblast rozpočtů územních samosprávných celků upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon bývá nazývaný „malá rozpočtová pravidla“ a upravuje příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace v krajích a obcích. Hospodaření krajů a obcí ve vztahu k rozpočtu dále upravují zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, a zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

Třídění finančních operací veřejných rozpočtů je upraveno vyhláškou Ministerstva financí o rozpočtové skladbě č. 323/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, která operace třídí ze čtyř základních hledisek. „Z hlediska odpovědnostního se třídí příjmy a výdaje státního rozpočtu, a to podle správců kapitol. Z hlediska druhového se třídí všechny příjmy výdaje podle příjmových a výdajových druhů. Výdajovým druhem se rozumí u výdajů na nákupy druh pořízovaných věcí, služeb, prací, výkonů nebo práv nebo druh náhrady a u transferů druh podpory, kterou transfer představuje, a druh

příjemce této podpory. Příjmovým druhem se pro účely této vyhlášky rozumí právní důvod platby, která organizaci plyne, a v rámci něj druh přijatých příjmů. Z hlediska odvětvového se třídí příjmy a výdaje podle odvětví. Výdaje se z toho hlediska třídí všechny a z příjmů jen nedaňové a kapitálové příjmy a příjmy z převodů z vlastních fondů územních rozpočtů. Z hlediska konsolidačního se třídí výdaje vynakládané uvnitř soustavy veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů, a příjmy vznikající uvnitř této soustavy“ (Schneiderová, 2016, s.37). Příjmy a výdaje veřejných rozpočtů se dle rozpočtové skladby dále třídí z hlediska zdrojového, doplňkového, programového, účelového, strukturního a transferového.

Odpovědnostní třídění finančních operací se povinně vztahuje ke státnímu rozpočtu. Příjmy a výdaje státního rozpočtu se člení na kapitoly, pro jejichž rozlišení je využíván třímístný číselný kód. Schneiderová (2016) uvádí členění do 41 kapitol, a to podle působnosti a odpovědnosti jejich správců, tj. ústředních orgánů státní správy a dalších organizačních složek státu.

Druhé třídění dle rozpočtové skladby rozlišuje příjmy a výdaje na třídy (jednomístný číselný kód), seskupení položek (dvoumístný kód), podseskupení položek (třímístný kód) a jednotlivé položky (čtyřmístný číselný kód). Příjmy se člení do čtyř tříd:

- Třída 1. Daňové příjmy,
- Třída 2. Nedaňové příjmy,
- Třída 3. Kapitálové příjmy,
- Třída 4. Přijaté transfery.

Výdaje se z druhového hlediska člení do dvou tříd, a to:

- Třída 5. Běžné výdaje,
- Třída 6. Kapitálové výdaj

Zvláštní postavení z hlediska druhového třídění má Třída 8.- Financování. Zahrnuje operace, které zabezpečují financování schodku nebo využití přebytku hospodaření.

Základem odvětvového třídění je účel, na které se finanční prostředky z rozpočtů vydávají. Podle odvětvového třídění se výdaje a některé druhy příjmů člení na skupiny (jednomístný číselný kód), ty se dělí na oddíly (dvoumístný kód), dále na pododdíly (třímístný kód) a jednotlivé paragrafy (čtyřmístný číselný kód). Skupin podle odvětvového třídění je šest, a jsou to:

- 1. Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství,
- 2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,
- 3. Služby pro obyvatelstvo,
- 4. Sociální věci a politika zaměstnanosti,
- 5. Bezpečnost státu a právní ochrana,
- 6. Všeobecná veřejná správa a služby.

Výdaje z veřejných rozpočtů na financování kultury se podle odvětvového hlediska řadí do skupiny 3. Služby pro obyvatelstvo a zařadí se do oddílu **33 Kultura, církev a sdělovací prostředky**.

Konsolidační třídění operací dle rozpočtové skladby umožňuje vyloučit duplicitní transakce, kterými se rozumí převody peněžních prostředků mezi rozpočty různých úrovní, mezi fondy a rozpočty nebo mezi zřizovatelem a organizační složkou (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

2.6 Organizační zabezpečení kultury ve veřejném sektoru

Institucionální zabezpečení kultury je ve veřejném sektoru v ČR uskutečňováno nejrozličnějšími ekonomickými subjekty, nejčastěji příspěvkovými organizacemi s úzkým finančním napojením na soustavu veřejných rozpočtů, ale i jinými neziskovými organizacemi. Veřejnými poskytovateli kulturních služeb mohou být také organizace, které mají právní formu podnikatelských subjektů (obchodních společností) podle zákona o obchodních společnostech a družstvech (např. s.r.o., a.s.), jejichž zřizovatelem jsou orgány státní správy a územní samosprávy.

2.6.1 Státní správa v kultuře

Vrcholným orgánem státní správy pro oblast kultury je **Ministerstvo kultury ČR**. Je zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů, a v jeho čele stojí člen vlády ČR. V § 8 zákona č. 2/1969 Sb. je uvedeno, že *„Ministerstvo kultury je ústředním orgánem státní správy pro umění, kulturně výchovnou činnost, kulturní památky, pro věci církví a náboženských společností, pro věci tisku, včetně vydávání neperiodického tisku a*

jiných informačních prostředků, pro rozhlasové a televizní vysílání, dále pro provádění autorského zákona a pro výrobu a obchod v oblasti kultury“.

MK ČR je organizační složkou státu, není právnickou osobou, nemůže tedy vystupovat svým jménem, ale jedná ve věcech jím stanovené působnosti nebo předmětu činnosti, a v těchto případech je jeho jednání považováno za jednání státu. Rozsah jeho působnosti je dán Ústavou ČR, zákony ČR a dalšími obecně závaznými právními předpisy. MK ČR zároveň plní úkoly vyplývající z členství ČR v EU a jiných mezinárodních organizacích.

Úkolem MK ČR je především podpora činností, které mají v oblasti kultury celostátní význam, a tento úkol realizuje prostřednictvím poskytování dotací a příspěvků ze své kapitoly č. 334 státního rozpočtu.

Jedním ze způsobů podpory kultury ze strany MK je zřizování státních příspěvkových organizací, a to v oblasti divadel, uměleckých souborů, knihoven, muzeí a galerií, památkové péče a ostatních záležitostí kultury. Celkem MK zřídilo a spravuje 29 příspěvkových organizací, např. Národní muzeum, Národní galerie v Praze a Moravská galerie v Brně, Národní knihovna ČR, Moravská zemská knihovna v Brně, Národní divadlo, Památník národního písemnictví a další). Pravomoc zřizovat příspěvkové organizace je MK dána zákonem č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně § 3 odst. 1 zákona. Příspěvkové organizace MK nemají vlastní majetek, hospodaří s majetkem státu, a majetek, který získají (např. darem), se opět stává majetkem státu.

MK ČR zřídilo a spravuje dva fondy, které jsou právnickou osobou a zapisují se do obchodního rejstříku, hospodaří s majetkem státu, a mají spíše charakter finančních institucí, působících jako záruční a garanční kapitál pro oblast kultury. Jsou to:

Státní fond kultury ČR, který byl zřízen zákonem č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky a v jeho čele stojí ministr kultury. Účelem toho fondu je podpora kulturních činností a obnova kulturních památek v ČR. Podle § 8 zákona č. 239/1992 Sb. se prostředky z tohoto fondu poskytují formou účelových dotací, půjček nebo návratných finančních výpomocí „*na konkrétní kulturní projekty, a to na:*

- *podporu vzniku, realizaci a uvádění umělecky hodnotných děl;*
- *ediční počiny v oblasti neperiodických i periodických publikací;*

- *získávání, obnovu a udržování kulturních památek a sbírkových předmětů;*
- *výstavní a přednáškovou činnost;*
- *propagaci české kultury v zahraničí;*
- *pořádání kulturních festivalů, přehlídek a obdobných kulturních akcí;*
- *podporu kulturních projektů sloužících k uchování a rozvíjení kultury národnostních menšin v České republice;*
- *podporu vysoce hodnotných neprofesionálních uměleckých aktivit;*
- *ochranu, údržbu a doplňování knihovního fondu.“*

Státní fond kinematografie, který vznikl 1.1.2013 na základě zákona č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizu). Tento fond je právním nástupcem Státního fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie. V čele Státního fondu kinematografie stojí ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr kultury. Podle § 10 zákona č. 496/2012 Sb. „fond zejména:

- *vykonává správu audiovizuálních poplatků a správních poplatků podle tohoto zákona;*
- *vede evidenci v oblasti kinematografie;*
- *poskytuje podporu kinematografie;*
- *vykonává majetková autorská práva a majetková práva výkonných umělců, která připadnou státu podle jiného právního předpisu;*
- *vykonává práva výrobce audiovizuálních děl, která na jeho právního předchůdce přešla podle jiného právního předpisu, a práva výrobce zvukově obrazového záznamu, která mu náleží podle jiného právního předpisu;*
- *přiděluje koprodukční statut podle Úmluvy nebo jiné mezinárodní smlouvy o filmové koprodukci;*
- *poskytuje filmové pobídky;*
- *vykonává metodickou, propagační a koncepční činnost v oblasti kinematografie a filmového průmyslu;*
- *vykonává činnosti stanovené jinými právními předpisy.“*

MK ČR odpovídá za přípravu většiny legislativních norem v oblasti kultury, vytváří koncepcí rozvoje kulturního odvětví a předkládá vládě ČR podklady potřebné k sestavení státního rozpočtu. Důležitým úkolem MK ČR je tvorba základního

programového dokumentu v oblasti kultury, tj. **kulturní politiky státu**, a zároveň vytváření podmínek pro realizaci jejích cílů. Úkoly vedoucí k jejich dosažení byly zadány Usnesením vlády ČR č. 1452 z roku 2008 o Státní kulturní politice na léta 2009 – 2014 a dále usnesením vlády ČR č. 266 z roku 2015 k návrhu Státní kulturní politiky na léta 2015 – 2020 (s výhledem do roku 2025).

Jedním z úkolů vyplývajících ze schválené kulturní politiky je i zvýšení podílu výdajů státního rozpočtu na podporu kultury na 1% státního rozpočtu, a to prostřednictvím získání nových zdrojů příjmů pro oblast kultury a vytvoření nových forem podpory kultury ze státního rozpočtu. Tohoto kritéria však dosud v ČR nebylo dosaženo, podíl výdajů na kulturu činil v letech 2013 – 2017 pouze 0,60 – 0,68 %, jak je možno vidět z následující tabulky 2.3. Výdaje kapitoly 334 v letech 2013 – 2017 v členění dle jednotlivých činností jsou uvedeny v příloze č.1.

Tab. 2.3 Výdaje státního rozpočtu na podporu kultury v letech 2013 – 2017 (v mil. Kč)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Výdaje státního rozpočtu celkem	1 173 128	1 211 608	1 297 322	1 219 844	1 279 796
z toho kap.334 vč. CNS	10 482	10 930	11 522	11 771	12 106
z toho kap. 334 bez CNS	7 078	7 462	8 026	8 338	8 739
% výdajů kap. 334 včetně CNS k celkovým výdajům stát. rozpočtu	0,89	0,90	0,89	0,96	0,95
% výdajů kap. 334 bez CNS k celkovým výdajům stát. rozpočtu	0,60	0,62	0,62	0,68	0,68

Zdroj: Monitor MF ČR Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/analyza/>, vlastní zpracování

Pro naplnění jednoho z dalších cílů státní kulturní politiky byl zadán úkol týkající se vyhodnocování přínosů kultury včetně ekonomického hlediska. Jednou z cest k jeho splnění bylo vytvoření a využití tzv. **satelitního účtu kultury**, jehož cílem je zejména identifikovat finanční zdroje kultury, analyzovat objem její produkce a změřit efektivitu jednotlivých oborů a váhu kultury v ekonomice. Sestavováním účtu byla pověřena jedna z příspěvkových organizací zřizovaných MK ČR, a to Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS), ve spolupráci s Českým statistickým úřadem. Účet kultury byl v ověřovacím provedení poprvé zpracován za rok 2009, a naposledy byly v roce 2019 zveřejněny výsledky účtu kultury ČR za rok 2017. V roce 2019 byl také vydán materiál, ve kterém byly vyhodnoceny časové řady výsledků satelitního účtu kultury ČR za období let 2010 – 2015.

2.6.2 Samospráva v kultuře

Reformou veřejné správy byl jako součást procesu prohlubování demokracie nastolen trend decentralizace kompetencí a odpovědnosti v zabezpečování veřejných statků na územní samosprávu. Jedná se o přenesení rozhodovací pravomoci a kontroly nad zabezpečováním úkolů veřejné správy na co nejnižší úroveň, která je schopná ji zajistit, a zároveň je co neblíže občanům. Samospráva umožňuje svým občanům podílet se vhodnou formou na řízení svých veřejných záležitostí. Občan má se vyjadřovat, o jaké veřejné statky má zájem, kontrolovat kvalitu činnosti veřejné správy i hospodaření s majetkem a finančními prostředky. Cílem decentralizace je v neposlední řadě také dosažení větší hospodárnosti při vynakládání finančních prostředků na zajištění veřejných statků (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Územní samospráva obecně plní dvě základní funkce:

- **samosprávnou**, která se v ČR označuje jako samostatná působnost, jejímž úkolem je zabezpečovat takové veřejné statky, které občané potřebují, požadují a mají z nich užitek, a tudíž přispívají k všestrannému rozvoji územního společenství, tato funkce je u územní samosprávy rozhodující;
- **přenesenou**, kterou stát přenáší na územně samosprávné celky kompetence spočívající zejména v zabezpečování úkonů veřejné správy pro své občany.

Legislativa v ČR (zejména zákon o krajích, zákon o obcích a zákon o hlavním městě Praze, zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a další zákony) upravuje vznik a postavení územní samosprávy, dále upravuje organizaci a vnitřní členění samosprávných orgánů, vymezuje samostatnou a přenesenou působnost územní samosprávy, a vymezuje vzájemné vztahy mezi státem a územní samosprávou a stanoví její kompetence. Legislativa upravuje také ekonomické předpoklady fungování jednotlivých stupňů územní samosprávy, kterými jsou vlastnictví majetku, právo s ním hospodařit, možnost získávat vlastní příjmy, např. z pronájmu nebo prodeje nepotřebného majetku, a sestavování a hospodaření podle vlastního rozpočtu (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

V ČR je zaveden dvojstupňový systém územní samosprávy. Dle zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, jsou vyššími územními samosprávnými celky kraje, a základními územními samosprávnými celky a územními jednotkami státu jsou obce.

Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, a jako takové mohou mít vlastní majetek, a hospodaří podle vlastního rozpočtu. Charakteristickými znaky územních samosprávných celků jsou vlastní území, vlastní obyvatelstvo, a právo na samosprávu. Další znakem územních samosprávných celků je právní subjektivita, kterou se rozumí vystupování v právních vztazích vlastním jménem a právo vydávání právních předpisů.

2.6.3 Kraje

Kraje jsou vyšší územní samosprávné celky, jejichž postavení a působnost je dána zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení). Dle § 1 odst. 2 tohoto zákona je kraj veřejnoprávní korporací, která je vlastníkem majetku, a toto vlastnictví je nedělitelné mezi občany kraje. Kraj má vlastní příjmy vymezené zákonem, se kterými hospodaří za podmínek vymezených zákonem podle vlastního rozpočtu.

Kraje plní své úkoly v rámci samostatné i přenesené působnosti, kdy rozhodující je samostatná působnost krajů. V oblasti samostatné působnosti pečují o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, kdy jejich činnost navazuje na strategické a rozvojové záměry kraje. V oblasti kultury kraje schvalují koncepce rozvoje a podpory kultury a památkové péče střednědobého charakteru. Kraje vytváří podmínky pro kulturní rozvoj a péči o uspokojování kulturních potřeb občanů, sledují profesionální i neprofesionální aktivity občanů kraje, a zabezpečují podporu těchto činností zejména prostřednictvím příspěvkových a grantových programů ze svých rozpočtů, nebo poskytují přímou podporu významných kulturních a společenských akcí. Kraje také podporují zachování lidových tradic, které jsou významné pro zvýšení atraktivity jejich území z hlediska cestovního ruchu. Pro výkon své samostatné působnosti mohou kraje zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky kraje, pokud zákon nestanoví jinak (§ 14 zákona o krajích). Z kulturních institucí jsou to například krajské knihovny, muzea a galerie, krajská divadla a stagiony, orchestry a ústavy archeologické a památkové péče. Významnou roli v oblasti propagace kulturních akcí a aktivit v kraji mají také kulturní centra a informační střediska. Výdaje rozpočtů krajů v oblasti kultury v letech 2013 - 2017 v členění podle jednotlivých činností jsou uvedeny v příloze č. 2. Výdaje krajů na kulturu činily v letech 2013 – 2017 průměrně 2,14 % z celkových výdajů krajských rozpočtů.

Rozsah přenesené působnosti vyplývá ze zákona o krajích a dalších zákonů (např. zákona č. 132/200 Sb.) a je poměrně rozsáhlý. V oblasti kultury kraje zejména vykonávají správu a financování kulturních památek, galerií, muzeí a knihoven, které se nachází na jejich území, spolupracují s MK ČR a s obcemi s rozšířenou působností, a plní další úkoly na základě pověření MK ČR a dalších ústředních orgánů. Na výkon přenesené působnosti kraje dostávají příspěvek ze státního rozpočtu.

Vrcholným orgánem kraje je **zastupitelstvo kraje**, které v rámci samostatné působnosti disponuje nejrozsáhlejšími rozhodovacími pravomocemi. Ty jsou vymezeny v § 35 – 37 zákona o krajích. Naopak ve věcech přenesené působnosti rozhoduje zastupitelstvo kraje pouze, stanoví-li tak zákon. Počet členů zastupitelstva kraje stanoví § 31 zákona o krajích na 45 – 65 členů, a to podle počtu obyvatel kraje k 1.1. roku, ve kterém se konají volby. Jednání zastupitelstva kraje jsou přístupná veřejnosti, návrh programu jednání připravuje a předkládá zastupitelstvu ke schválení rada kraje. Zastupitelstvo kraje zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory zastupitelstva kraje. Podle zákona o krajích jsou povinně zřizovány výbor finanční, výbor kontrolní, a výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost, a tyto výbory jsou nejméně pětičlenné.

Rada kraje je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti, její pravomoci jsou vymezeny v § 59 zákona o krajích. Ve věcech přenesené působnosti může rada obdobně jako zastupitelstvo rozhodovat pouze stanoví-li tak zákon. Rada kraje odpovídá zastupitelstvu kraje, a tvoří ji hejtman kraje, náměstci hejtmana a další členové volení z členů zastupitelstva kraje. Počet členů rady kraje stanoví § 57 zákona o krajích podle počtu obyvatel kraje na 11 nebo 9 členů. Schůze rady svolává hejtman kraje a jsou neveřejné. Rada kraje zřizuje dle § 80 zákona o krajích jako své iniciativní a poradní orgány komise.

*„**Hejtman kraje zastupuje kraj navenek**“ (§61 zákona o krajích).* Z řad svých členů jej spolu s náměstký volí zastupitelstvo kraje. Za výkon své funkce hejtman a náměstci hejtmana odpovídají zastupitelstvu kraje, rada může hejtmanovi ukládat úkoly pouze v rámci rozsahu své působnosti.

Výkonným orgánem v oblasti přenesené působnosti je **krajský úřad**. Rozsah jeho působnosti je stanoven v § 67 zákona o krajích. V oblasti samostatné působnosti plní krajský úřad úkoly, které mu ukládá zastupitelstvo kraje. Krajský úřad se člení na

odborníky a oddělení, a v jeho čele stojí ředitel, který je zaměstnancem kraje. Dále krajský úřad tvoří zaměstnanci kraje. Správu kulturních záležitostí zabezpečuje odbor Kultury, který v této oblasti plní úkoly v rámci přenesené i samostatné působnosti (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

2.6.4 Obce

Obce jsou nižší územní samosprávné celky a jejich postavení a působnost je dána zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Každá obec v ČR je součástí některého z vyšších územních samosprávných celků. Zákon o obcích rozlišuje čtyři kategorie obcí, a to „základní“ obce, městyse, města a statutární města. *„Obce mají právo být členy dobrovolného svazku obcí za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů (§49 zákona o obcích).*

Obce jsou veřejnoprávními korporacemi, mají vlastní příjmy a hospodaří s vlastním majetkem na základě schváleného rozpočtu. Rozpočet obce tvoří příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů.

Příjmy rozpočtu obce se člení podle ekonomických a právních vlastností na:

- příjmy, které plynou z vlastnických majetkových práv a hospodářské činnosti; právnických osob, které obec zřídila nebo založila;
- příjmy z vlastní správní činnosti, správní poplatky, pokuty;
- výnosy z daní a podílů na daních podle zákona č. 243/2000 Sb. (zákon o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů);
- dotace z kraje, ze státního rozpočtu nebo státních fondů;
- podíly na příjmech z poplatků, odvodů a pokut;
- přijaté peněžní dary a příspěvky.

Výdaje rozpočtu obce tvoří především:

- výdaje na zajištění činnosti obce v samostatné působnosti a výdaje spojené s péčí o majetek obce;
- výdaje spojené se výkonem státní správy v přenesené působnosti;
- závazky pro obec vyplývající ze smluvních vztahů nebo závazky vzniklé v rámci spolupráce s jinými obcemi;

- prostředky na úhradu výdajů, které vznikají rozhodnutím obce jako zřizovatele a zakladatele organizací a právnických osob;
- prostředky na úhradu úroků z přijatých půjček a úvěrů;
- výdaje na emise vlastních dluhopisů;
- výdaje na veřejně prospěšnou činnost obce, na dotace a dary, příspěvky na sociální účely.

Obce plní stanovené úkoly v rámci samostatné působnosti, úkoly v přenesené působnosti plní obce v různém rozsahu. Do samostatné působnosti obcí patří hospodaření s vlastním majetkem, sestavování rozpočtu a závěrečného účtu, obecní policie, spolupráce s jiným obcemi, vydávání obecně závazných vyhlášek aj. Obce ve svém územním obvodu pečují v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi o vytváření podmínek pro všestranný rozvoj svého území a uspokojování potřeb svých občanů. Jedná se zejména o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku (zákon č. 128/2000 Sb., § 35, odst.2). V oblasti kultury jsou obce největším poskytovatelem služeb v ČR. Obce mohou v rámci své samostatné působnosti pro zajištění kulturních činností zřizovat např. obecní a městské knihovny, galerie a muzea, kulturní domy, divadla a stagiony, orchestry nebo jiné instituce místního významu. Mezi prostory vhodné pro uskutečňování kulturních akcí mohou patřit i kostely, informační centra, prostory obecního úřadu, ale také místní restaurace nebo tělocvičny. Obce podporují kulturu na svém území také formou různých grantových a dotačních programů. Přestože kulturní aktivity mají velký význam pro rozvoj obcí, ve strategických dokumentech rozvoje obcí bývá oblast kultury zpracována pouze velmi omezeně, především pouze v zaměření na cestovní ruch nebo plánované investiční akce, a menší obce takové koncepční dokumenty vůbec nemají zpracovány. V příloze č. 3 jsou uvedeny výdaje z rozpočtů obcí a dobrovolných svazků obcí na jednotlivé činnosti v oblasti kultury v letech 2013 – 2017. Výdaje obcí a DSO na kulturu činily v letech 2013 – 2017 průměrně 5,51 % z celkových výdajů jejich rozpočtů.

V rámci přenesené působnosti vykonávají obce státní správu, která byla jejich orgánům svěřena státem, a to v rozsahu vymezeném zákonem o obcích (§ 61), a v rámci jejího výkonu vydávají nařízení obce, projednávají přestupky, rozhodují o místních a účelových komunikacích aj. Přenesenou působnost vykonávají obce ve

svém správním obvodu, a na její výkon dostávají příspěvek ze státního rozpočtu. Podle rozsahu přenesené působnosti se obce člení do následujících kategorií:

- obce;
- obce s matričním úřadem;
- obce se stavebním úřadem;
- obce s pověřeným obecním úřadem;
- obce s rozšířenou působností.

Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce, dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.

Zastupitelstvo obce je volený orgán, který rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. K platnému usnesení nebo rozhodnutí zastupitelstva obce je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce. Zastupitelstvo obce se schází podle potřeby, nejméně však jednou 3 měsíce, a jeho zasedání jsou veřejná. Členy zastupitelstva obce volí občané obce v komunálních volbách na 4-leté volební období. Jsou jimi zástupci jednotlivých politických stran, popřípadě se jimi stávají nezávislí členové. Počet členů zastupitelstva je stanoven na 5 až 55 členů, a to podle počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce.

Pravomoci zastupitelstva obce jsou vymezeny v §84 a §85 zákona o obcích. Mezi výlučné pravomoci zastupitelstva obce patří schvalování rozpočtu obce, účetní závěrky a závěrečného účtu. Zastupitelstvo obce v rámci samostatné působnosti rozhoduje i o dalších úkonech, které ovlivňují hospodaření obce, např. rozhoduje o změnách rozpočtu formou rozpočtových opatření, o zřizování peněžních fondů obce, o uzavření smlouvy o přijetí nebo poskytnutí úvěru nebo zápůjčky, o majetkoprávních záležitostech aj. V rámci přenesené působnosti zastupitelstvo obce schvaluje územně plánovací dokumentaci. Zastupitelstvo obce zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Podle § 117 zákona o obcích jsou povinně zřizovány výbor finanční a výbor kontrolní, a tyto výbory musí být nejméně tříčlenné. Zastupitelstvo obce může v mezích zákona přenést některé své pravomoci na radu obce.

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti. Ve věcech přenesené působnosti může rada obce rozhodovat pouze, stanoví-li tak zákon. Ze své činnosti rada obce odpovídá zastupitelstvu obce. Jednání rady obce nejsou veřejná. Členy rady obce jsou starosta, místostarosta a ostatní členové volení z členů

zastupitelstva obce. Počet členů rady je 5 až 11, je vždy lichý, a nesmí přesahovat třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Jednání rady obce nejsou veřejná. Dle § 102 zákona obcí rada obce především zabezpečuje hospodaření obce na základě schváleného rozpočtu. Dále radě obce přísluší provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce. Rada obce rozhoduje i o dalších úkonech, které ovlivňují hospodaření obce, a to v rozsahu nepřesahujícím hranici, nad kterou přísluší rozhodování zastupitelstvu obce. Rada obce zřizuje dle § 122 zákona o obcích jako své iniciativní a poradní orgány komise.

V obcích, kde není zřízena rada (obce, ve kterých má zastupitelstvo méně než 15 členů), plní její úlohu starosta, a to v těch záležitostech, které si nevyhradilo zastupitelstvo obce. **Starosta** zastupuje obec navenek, je uznáván jako statutární orgán obce. Do funkce jej volí z řad svých členů zastupitelstvo obce, kterému je za výkon své funkce odpovědný. Starosta řídí a kontroluje pracovníky obecního úřadu, připravuje, svolává a řídí jednání zastupitelstva obce a rady obce, provádí rozpočtová opatření v rozsahu určeném zastupitelstvem obce, podílí se na sestavení rozpočtu a závěrečného účtu, odpovídá za včasné objednání a provedení auditu hospodaření obce, za informovanost občanů o činnosti obce, a plní další úkoly stanovené zákonem o obcích. Starostu po dobu jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy nevykonává svou funkci, zastupuje **místostarosta** obce.

Obecní úřad v rámci samostatné působnosti plní úkoly vyplývající ze schváleného rozpočtu obce, které mu ukládá zastupitelstvo obce, a v rámci přenesené působnosti vykonává státní správu v rozsahu vymezeném zákonem o obcích. Výkonnými orgány obecního úřadu jsou odbory, které se dále člení na oddělení. Obecní úřad řídí tajemník, který je zaměstnancem obce, řídí a kontroluje činnost zaměstnanců obecního úřadu a plní funkci statutárního orgánu zaměstnavatele. Jestliže není funkce tajemníka v obci zřízena, plní jeho úkoly starosta (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

2.6.5 Organizace zřizované územními samosprávnými celky

Peterová (2016) uvádí, že územní samosprávné celky mohou pro zajištění výkonu samostatné působnosti zřizovat následující typy organizací:

- vlastní organizační složky bez právní subjektivity;
- příspěvkové organizace jako právnické osoby;

- školské právnické osoby dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- veřejné výzkumné instituce dle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích;
- obchodní společnosti dle zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů,
- ústavy dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Tato pravomoc je krajům dána § 14 odst. 3 zákona o krajích, obcím je dána § 35a zákona o obcích.

Organizační složky ÚSC jsou zařízením bez právní subjektivity, nejsou samostatnými účetními jednotkami, jejich rozpočet je tedy součástí rozpočtu zřizovatele, a jejich pracovníci jsou zaměstnanci zřizovatele (ÚSC). Organizační složky jsou vhodné pro zabezpečení činnosti, která není rozsáhlá, kde je málo zaměstnanců, a ze které nevznikají složité ekonomické vztahy. O zřízení organizační složky se vydává zřizovací listina, kde je kromě údajů o zřizovateli uveden její název a sídlo, určen účel a předmět její činnosti. Zároveň by ve zřizovací listině organizační složky měla být co nejpodrobněji vymezena majetková práva k majetku svěřenému organizační složce k využívání (Peterová, 2016).

Příspěvkové organizace zřizuje zastupitelstvo ÚSC jako právnické osoby se samostatnou právní subjektivitou, a to k zajišťování činností, které jsou organizačně složitější. Účelem zřízení příspěvkových organizací je výkon zpravidla neziskové činnosti, zřizovatel však může pro lepší využití majetku a odbornosti zaměstnanců povolit doplňkovou činnost, která není ztrátová. Doplňková činnost nesmí narušovat plnění hlavních úkolů organizace, sleduje se odděleně, a vytvořený zisk se používá pro financování a rozvoj hlavní činnosti této organizace. Údaje o vzniku, rozdělení, sloučení, splynutí nebo zrušení příspěvkové organizace ÚSC se zveřejňují v Ústředním věstníku ČR. Příspěvkové organizace se zapisují do obchodního rejstříku, kdy návrh na zápis podává zřizovatel PO.

Ve zřizovací listině příspěvkové organizace ÚSC je kromě údajů o zřizovateli uveden její název, sídlo a identifikační číslo, označení statutárních orgánů, je vymezen hlavní

účel a tomu odpovídající předmět činnosti. Ve zřizovací listině PO je dále uvedeno vymezení majetku, který zřizovatel příspěvkové organizaci předává k hospodaření a zároveň jsou vymezena práva k nakládání se svěřeným majetkem, dále jsou uvedeny okruhy doplňkové činnosti navazující na hlavní účel PO, a vymezena doba, na kterou je organizace zřízena (Peterová, 2016).

Příspěvkové organizace spravují majetek svého zřizovatele, a dále hospodaří s majetkem, který v průběhu svého působení získají, i v tomto případě tento majetek náleží zřizovateli. Příspěvkové organizace tento majetek účetně odepisují, přičemž odpisy jsou součástí nákladů organizace, a zároveň jsou zdroji investičního fondu organizace, který slouží jako zdroj pro financování investic příspěvkové organizace (Dostál, Kislingerová, 2012).

Příspěvkové organizace, jejich zřizovatelem jsou územní samosprávné celky, dle § 28 zákona č. 250/2000 Sb. hospodaří s finančními prostředky získanými z vlastní činnosti, z rozpočtu zřizovatele (příspěvky na provoz), z darů poskytnutých PO právnickými i fyzickými osobami, z dotací a z prostředků ze svých peněžních fondů, kterými jsou rezervní fond, fond investic, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb. Příspěvkové organizace ÚSC jsou tímto zákonem omezeny v některých úkonech, např. při uzavírání smluv o půjčce a úvěru, kdy k platnosti těchto závazků potřebuje PO předchozí písemný souhlas svého zřizovatele. PO dále není oprávněna ručit za závazky třetích osob, není oprávněna nakupovat akcie a jiné cenné papíry, nesmí vystavovat nebo akceptovat směnky, návratnou finanční výpomoc může PO získat pouze od svého zřizovatele, a nemůže poskytovat dary jiným subjektům (s výjimkou obvyklých darů z fondu kulturních a sociálních potřeb). Příspěvkové organizace dále nesmí zřizovat nebo zakládat právnické osoby, nebo mít majetkovou účast v právnické osobě zřízené nebo založené za účelem podnikání (Peterová, 2016).

Hospodaření s veřejnými prostředky u příspěvkových organizací ve své působnosti kontrolují ÚSC na základě ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb. (zákon o finanční kontrole) a § 27 odst. 11 zákona č. 250/2000 Sb. (zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů). Cílem kontroly je především zavést řád a dohlížet na efektivnost hospodaření příspěvkových organizací.

Příspěvkové organizace vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb. (Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky).

Obchodní společnosti mohou územní samosprávné celky zakládat pouze v právní formě jako akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným, kdy ÚSC jsou jediným zakladatelem. Obchodní společnosti hospodaří s vlastním majetkem, se kterým mohou v souladu s právními předpisy libovolně nakládat. Odpisy tohoto majetku jsou součástí nákladů organizace, ale v případě stanovení základu daně z příjmů právnických osob tyto organizace uplatňují odpisy dle zákona o dani z příjmů, které se od odpisů uvedených v účetnictví mohou lišit (Dostál, Kislingerová, 2012). Majetek si mohou tyto organizace také pronajmout, např. formou finančního nebo operativního leasingu.

Vrcholným orgánem obchodních společností je valná hromada. V případě organizací zřizovaných ÚSC její funkci zastává rada kraje nebo rada obce. Valná hromada společnosti přijímá rozhodnutí přesahující svým rozsahem každodenní činnost společnosti, např. rozhodnutí o zvýšení nebo snížení základního kapitálu, volba a odvolání členů představenstva, schvalování účetní závěrky a rozhodování o rozdělení zisku společnosti. Statutárním orgánem obchodních společností je v případě dualistického uspořádání představenstvo, a v případě monistického uspořádání je statutárním orgánem statutární ředitel. Představenstvo nebo statutární ředitel jsou z povahy statutárního orgánu oprávněni k vedení společnosti, k přijímání rozhodnutí za účelem řízení jejího každodenního chodu, a k zastupování společnosti navenek. Kontrolním orgánem obchodních společností je dozorčí rada, která vykonává kontrolu nad činností statutárního orgánu i nad činností společnosti, a to jak z hlediska obchodního, tak i z hlediska jejího hospodaření.

Obchodní společnosti (a.s., s.r.o.) vedou účetnictví podle vyhlášky č. 500/2002 Sb. (Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví).

3 Charakteristika a analýza hospodaření města Šumperk v letech 2013 – 2017

Město Šumperk je významným správním, politickým a hospodářským centrem severozápadní části Moravy. Rozkládá se v malebném údolí řeky Desné, severně od úrodných rovin Hané, v podhůří nejvyššího moravského pohoří – Jeseníků. Leží v nadmořské výšce 330 m n.m. a jeho rozloha v současné době činí 27,91 km². Území Šumperka se člení na 3 katastrální území, kterými jsou Šumperk, Dolní Temenice a Horní Temenice. Vzhledem ke své poloze na křižovatce cest a železničních tratí, které umožňují přístup do různých částí Jeseníků, je Šumperk často nazýván „Živá brána Jeseníků“ (viz. Obrázek 3.1).

Obr. 3.1 Logo města Šumperk

Zdroj: internetové stránky města Šumperk, dostupné z: <https://www.sumperk.cz/cs/turista/o-sumperku/symboly-mesta.html>

V Šumperku žije přibližně 27 tisíc obyvatel. Celkový počet obyvatel města v letech 2013 – 2017 je uveden v tabulce č. 3.1

Tab. 3.1 Počet obyvatel města Šumperka v letech 2013 – 2017

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Počet obyvatel (stav k 31.12.)	27 310	27 128	26 915	26 749	26 565

Zdroj: Ročenky města Šumperka 2013 – 2017, vlastní zpracování

Partnerské vztahy Šumperka jsou už mnoho let orientovány na polské město Nysa, německé lázeňské město Bad Hersfeld, nizozemské městečko Maarssen, slovenskou metropoli Prievidza, dolnorakouské město Ebreichsdorf, běloruské město Polotsk, finské přístavní město Vaasa, jihomoravské město Mikulov, a od roku 2017 také na italské město Sulmona.

3.1 Historie města Šumperka v kulturních souvislostech

Město bylo založeno v době kralování Přemysla Otakara II., někdy krátce po roce 1250 (zakládající listina města se nedochovala), jako správní centrum pro poměrně rozsáhlou oblast v podhůří Jeseníků. Od počátku svého vzniku sehrávalo německé obyvatelstvo významnou roli v chodu a řízení města.

Při svém založení, nebo krátce po něm, dostalo město do vínku řadu výsad, které pomohly jeho zdravému rozvoji, a to především v oblasti řemesel a obchodu. K významu Šumperka jako hospodářského centra se záhy přidružil i význam města jako duchovního centra – již v roce 1297 je v historických dokumentech uváděna činnost dominikánského kláštera.

Město bylo až do roku 1562 poddanské. O jeho prosperitě svědčí fakt, že se město mohlo vykoupit z poddanství rodu Žerotínů a darovat se králi Ferdinandu I., který město přijal a povýšil jej na svobodné královské komorní město. Toto povýšení bylo spojeno s řadou nových výsad, podporujícím především obchod a řemesla.

Šumperk jako město s protestantským obyvatelstvem podpořilo stavovské povstání v letech 1618-1620, a proto mu byla práva královského města v roce 1622 odňata město se stalo tzv. ochranným městem lichtenštejnským. To však nezabránilo tomu, aby nebyl Šumperk v době 30ti leté války 2x vypleněn švédskými vojsky. Městu se nevyhýbaly ani „rány“ provázející řadu středověkých měst, jako byly ničivé požáry a morové epidemie. Ve velmi těžkém 17. století postihly Šumperk, jako jedno z posledních míst, čarodějnické procesy, kdy bylo 48 (zejména majetných) občanů města odsouzeno a upáleno za čarodějnictví. Ze všech těchto ran se však dokázalo město znovu vzchopit.

Během 18. století se začala v Šumperku stále více rozvíjet zejména textilní výroba a město postupně získalo významné postavení v habsburské monarchii, především ve výrobě plyše a tripu. V průběhu 19. století vznikla ve městě řada manufaktur na výrobu textilu a rostl i počet obyvatel města. Na přelomu 19. a 20. století ve městě vyrůstá také řada reprezentativních budov, a to jak soukromých paláců, tak i veřejně prospěšných budov – budova německého spolku (dnešní budova divadla) městská nemocnice, základní i střední školy, atd. Pro svou výstavnost je město nazýváno „malá Vídeň“.

V samotném městě však stále více převažoval počet německých obyvatel nad počtem obyvatel hlásících se k české národnosti. Stále více německý ráz města vedl v roce 1918 k odmítnutí začlenění města do ČSR a svolání sounáležitosti s tzv. Sudetenlandem. Konec tohoto stavu nastal až obsazením Šumperka československou armádou.

V meziválečném období kvetl ve městě čilý společenský život. Činnost zde vyvíjelo neuvěřitelných více než 130 německých a asi 25 českých spolků – vzdělávacích, kulturních i politických. Převaha obyvatel německé národnosti dosáhla stavu, kdy se např. v roce 1930 ve městě se 16000 obyvateli hlásilo k české národnosti jen necelých 3000 osob, a to byli z převážné části důstojníci místní vojenské posádky, státní úředníci a jejich rodinní příslušníci. Vztahy obyvatelstva nabývaly, zvláště pod vlivem Henleinovy agitace stále více nacionální charakter. Německé obyvatelstvo podporovalo snahy o připojení Sudet k německé říši a tlak na české obyvatele byl tak silný, že v roce 1938 žilo v Šumperku jen kolem 1000 Čechů a stav se stále snižoval.

O to větší problémy nastaly po skočení 2. světové války a s tím spojeném rozhodnutí o odsunu převážné části německého obyvatelstva. Je logické, že po dosídlení města byla situace velmi složitá. Kladnou roli sehrál návrat značné části původních českých obyvatel města. Dosídlení ostatními obyvateli bylo sice složité, i když ne tak kontroverzní jako v pohraničních oblastech republiky.

Ve městě zůstala celá řada objektů vhodných a vybavených pro kulturní a společenskou činnost. Byla však zcela zpřetrhána pouta s historickými kulturními tradicemi. S novými obyvateli bylo tedy třeba budovat nový kulturní a společenský život města. Velmi těžce a dlouho se hledal vztah k původním německým obyvatelům města, kteří neztratili upřímný vztah ke svému rodišti a měli zájem o spolupráci.

K tomu došlo až po roce 1990 a nově vytvořené vztahy s některými rodáky pomohly městu při obnově některých památek, zavádění nových kulturních tradic a především k hledání a vytváření vzájemného pochopení a spolupráce. V roce 1991 bylo historické centrum města prohlášeno Ministerstvem kultury za městskou památkovou zónu.

3.2 Organizační uspořádání města Šumperka

Město Šumperk je dle § 1 a § 2 zákona o obcích základním územním samosprávným společenstvím občanů. Město Šumperk je obcí s rozšířenou působností, která má ve svém správním obvodu celkem 36 obcí s téměř 70 tisíci obyvateli. Funkci pověřené obce a funkci stavebního úřadu vykonává město Šumperk ve 28 obcích, a matriční agendu vykonává pro 14 obcí ve svém správním obvodu.

Nejvyšším orgánem v oblasti samostatné působnosti je zastupitelstvo města Šumperka, které má 27 členů, zasedá obvykle jedenkrát měsíčně, a zřizuje dva výbory: finanční výbor a kontrolní výbor zastupitelstva města Šumperka.

Rada města Šumperka je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti a tvoří ji 9 členů, kteří jsou voleni zastupitelstvem města. Schází se obvykle jedenkrát za tři týdny. Rada města Šumperka zřizuje následujících 11 komisí: Komise pro přidělování grantů a dotací; Komise životního prostředí a čistoty ve městě; Komise majetkoprávní a bytového hospodářství; Komise strategického rozvoje, výstavby a architektury; Komise dopravy a BESIP; Komise pro prevenci kriminality a bezpečnosti ve městě; Komise školství a sportu; Komise sociální; Komise obchodu, živností a cestovního ruchu; Komise 132 („Komise mladých“); Komise kultury a letopisecká.

Vedení města a jeho personální obsazení v letech 2013 – 2017:

- Starosta města – Mgr. Zdeněk Brož
- 1. místopředseda - RNDr. Jan Přichystal (od r. 2014)
- 2. místopředseda – Mgr. Tomáš Spurný (od r. 2014)
- Tajemník městského úřadu – PaedDr. Petr Holub.

Městský úřad Šumperk se člení na odbory:

- Odbor dopravy
- Odbor finanční a plánovací
- Odbor majetkoprávní
- Odbor sociální
- Odbor správní a vnitřních věcí
- Odbor strategického rozvoje, územního plánování a investic
- Odbor školství, kultury a vnějších vztahů
- Odbor výstavby

- Odbor životního prostředí
- Odbor živnostenský
- Kancelář tajemníka.

3.3 Hospodaření města Šumperka v letech 2013 – 2017

Město Šumperk je podle zákona o obcích právnickou osobou s přiděleným IČO: 00303461. Město Šumperk je účetní jednotkou a vede podvojný účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb. (Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky).

Město Šumperk má vlastní majetek, se kterým hospodaří. Struktura majetku města Šumperka a zdrojů jeho financování v letech 2013 – 2017 je uvedena v příloze č. 4. Z tohoto přehledu je možné vyčíst např. míru zadlužení majetku města, která se stanoví jako podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům. Míra zadluženosti města Šumperka činila v letech 2013 - 2016 cca 4,1 – 5,6 %, v roce 2017 se však zvýšila na 8,8 %, což přesto nenaznačuje žádné hrozící riziko hospodářských problémů (ukazatel by neměl překročit hodnotu 25%). Město v roce 2017 přijalo nový úvěr od České spořitelny, a.s., ve výši 150 mil. Kč, určený na nákup akcií společnosti Podniky města Šumperka a.s., ve které je město Šumperk 100 % vlastníkem.

Město Šumperk hospodaří s rozpočtem, který se sestavuje na každý rok a řídí se pravidly zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. V tabulce č. 3.2. je provedeno porovnání schválených a skutečně dosažených příjmů, výdajů a salda rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017.

Tab. 3.2 Plnění rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017 (v tis. Kč a v %)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Schválené příjmy	492 799	486 535	512 015	523 586	566 808
Skutečné příjmy	515 211	518 885	528 928	555 101	595 750
Plnění rozpočtu v %	104,55	106,65	103,30	106,02	105,11
Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Schválené výdaje	543 658	589 913	619 930	625 941	860 749
Skutečné výdaje	463 670	506 130	532 150	511 124	742 603
Plnění rozpočtu v %	85,29	85,80	85,84	81,66	86,27
Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Schválené SALDO příjmů a výdajů	-50 859	-103 378	-107 915	-102 355	-293 941
Skutečné SALDO příjmů a výdajů	51 541	12 755	-3 222	43 977	-146 853

Zdroj: Závěrečné účty města Šumperka 2013 - 2017 Dostupné z: <https://www.sumperk.cz/cs/sprava-mesta/rozpocet-mesta/>, vlastní zpracování

Z tabulky č. 3.2 je zřejmé, že byl rozpočet v letech 2013 – 2017 zastupitelstvem města schvalován jako schodkový s tím, že schodek rozpočtu bude z převážné části pokryt z přebytku hospodaření z minulých let, a další část schodku bude financována z úvěrových prostředků. Na rok 2017 bylo ve financování schváleného schodku rozpočtu navíc počítáno s přijetím úvěru ve výši 150 mil. Kč. Ve skutečnosti se schodek rozpočtu podařilo městu nejen vyrovnat, ale v letech 2013, 2014 a 2016 město hospodařilo dokonce s přebytkem. V roce 2015 byl skutečný schodek rozpočtu o 97 % nižší než plánovaný, a v roce 2017 se podařilo městu schodek snížit o 50 %. Skutečné příjmy se oproti příjmům schváleným průměrně zvýšily o 5,13 %, skutečné výdaje se naopak oproti výdajům schválených snížily průměrně o 15,03 %.

Příjmy, které plynou do rozpočtu města, se obecně dělí na čtyři druhy, a to příjmy daňové, příjmy nedaňové, příjmy kapitálové a přijaté transfery. Ústředním tématem této analýzy jsou však výdaje, kterými město financuje potřeby svých občanů, a to i v oblasti kultury. Výdaje se dělí podle druhu na výdaje běžné a výdaje kapitálové. Skutečné plnění rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017 v druhovém třídění je uvedeno v tabulce č. 3.3.

Tab. 3.3 Skutečné plnění rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017 (druhově třídění, v tis. Kč a v %)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Daňové příjmy	328 637	342 284	352 815	374 047	404 755
Nedaňové příjmy	78 686	83 507	79 056	98 760	96 429
Kapitálové příjmy	15 858	12 745	3 912	6 769	11 402
Přijaté transfery	92 031	80 349	93 145	75 525	83 164
Příjmy celkem	515 211	518 885	528 928	555 101	595 750
Běžné výdaje	355 383	362 925	381 182	374 419	397 790
Kapitálové výdaje	108 287	143 205	150 968	136 705	344 813
Výdaje celkem	463 670	506 130	532 150	511 124	742 603
SALDO příjmů a výdajů	51 541	12 755	-3 222	43 977	-146 853
Financování celkem	-51 541	-12 755	3 222	-43 977	146 853

Zdroj: Závěrečné účty města Šumperka 2013 - 2017 Dostupné z: <https://www.sumperk.cz/cs/sprava-mesta/rozpocet-mesta/>, vlastní zpracování

Procentní podíl jednotlivých druhů příjmů a výdajů na celkových příjmech a výdajích města Šumperka v letech 2013 – 2017 je uveden v následující tabulce č. 3.4.

Tab. 3.4 Podíl jednotlivých druhů příjmů a výdajů na skutečném plnění rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017 (v %)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Daňové příjmy	63,79	65,97	66,70	67,38	67,94
Nedaňové příjmy	15,27	16,09	14,95	17,79	16,19
Kapitálové příjmy	3,08	2,46	0,74	1,22	1,91
Přijaté transfery	17,86	15,48	17,61	13,61	13,96
Příjmy celkem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Běžné výdaje	76,65	71,71	71,63	73,25	53,57
Kapitálové výdaje	23,35	28,29	28,37	26,75	46,43
Výdaje celkem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Zdroj: Závěrečné účty města Šumperka 2013 - 2017 Dostupné z: <https://www.sumperk.cz/cs/sprava-mesta/rozpocet-mesta/>, vlastní zpracování

3.3.1 Příjmy města Šumperka

Největší podíl na příjmech rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017 mají daňové příjmy, které tvoří daně sdílené, daně svěřené a místní a správní poplatky. Největší část daňových příjmů představují daně sdílené, v průměru přibližně 78 %. Ze sdílených daní je to především daň z přidané hodnoty, která ve sledovaném období dosahuje průměrné výše 131 mil. Kč, což je přibližně 47 % sdílených daní a 36 % celkových daňových příjmů. Druhou největší položkou sdílených daní je daň z příjmů

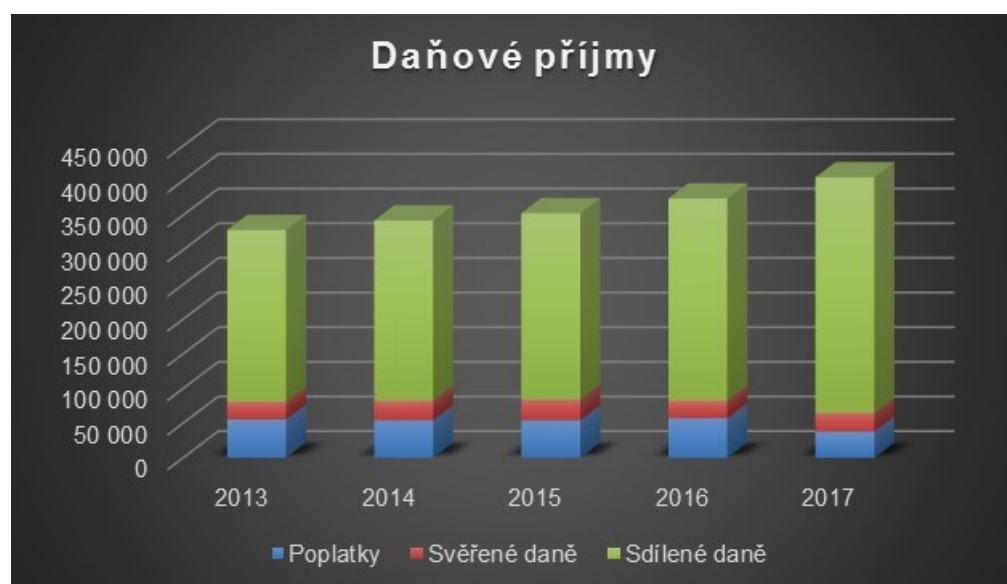
fyzických osob, která dosahuje průměrné výše 80 mil. Kč, což je přibližně 29 % sdílených daní. Poslední položkou sdílených daní je daň z příjmů právnických osob, která dosahuje v období let 2013 – 2017 průměrné výše 65,5 mil. Kč a tvoří přibližně 24 % sdílených daní.

Další částí daňových příjmů jsou daně svěřené, které tvoří přibližně 7,5 % z celkového objemu daňových příjmů. Mezi svěřené daně patří daň z příjmů právnických osob za obce, která v letech 2013 – 2017 dosahuje průměrné výše 12 mil. Kč, což je přibližně 44 % svěřených daní, a dále daň z nemovitostí, která dosahuje průměrné výše 15 mil. Kč a tvoří tak zhruba 56 % příjmů ze svěřených daní.

Poslední částí daňových příjmů jsou správní a místní poplatky, především poplatek za svoz komunálního odpadu. Poplatky tvoří v letech 2013 – 2017 přibližně 14,5 % daňových příjmů města Šumperka.

Podíl jednotlivých částí daňových příjmů rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017 je znázorněn na obrázku č. 3.1.

Obr. 3.1 Daňové příjmy rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017

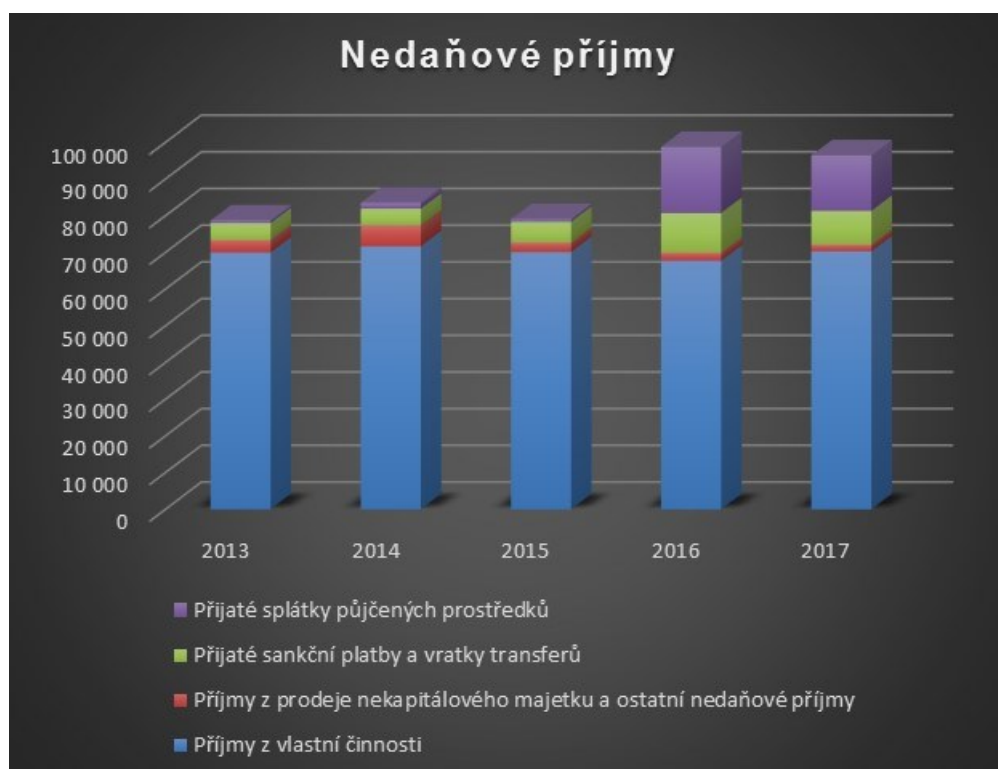

Zdroj: Závěrečné účty města Šumperka 2013 - 2017 Dostupné z: <https://www.sumperk.cz/cs/sprava-mesta/rozpocet-mesta/>, vlastní zpracování

Další částí příjmů rozpočtu města Šumperka jsou příjmy nedaňové. Největší podíl z nedaňových příjmů tvoří příjmy z vlastní činnosti, které v letech 2013 -2017 dosahují průměrné výše 70 mil. Kč, což představuje přibližně 81 % nedaňových příjmů města.

Příjmy z vlastní činnosti jsou zejména příjmy z nájemného bytových a nebytových prostor (průměrně 35 mil. Kč) a příjmy z nájemného za lesy v majetku města Šumperka (průměrně 11 mil. Kč). Nedaňové příjmy města dále tvoří přijaté sankční platby a vratky transferů, příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy (např. přijaté pojistné náhrady), a přijaté splátky půjčených prostředků. Podíl jednotlivých částí nedaňových příjmů rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017 je znázorněn na obrázku č. 3.2.

Obr. 3.2 Nedaňové příjmy rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017

Zdroj: Závěrečné účty města Šumperka 2013 - 2017 Dostupné z: <https://www.sumperk.cz/cs/sprava-mesta/rozpocet-mesta/>, vlastní zpracování

Třetí částí příjmů rozpočtu města Šumperka jsou příjmy kapitálové. Tvoří je příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy, které v letech 2013 -2017 dosahují průměrné výše 10 mil. Kč, a představují tak 99,8 % kapitálových příjmů. Zbývající malé procento představují příjmy z prodeje finančního majetku (např. akcií), kdy město tento majetek prodalo pouze v roce 2013 za 100 tis. Kč. Podíl jednotlivých částí kapitálových příjmů rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017 je znázorněn na obrázku č. 3.3.

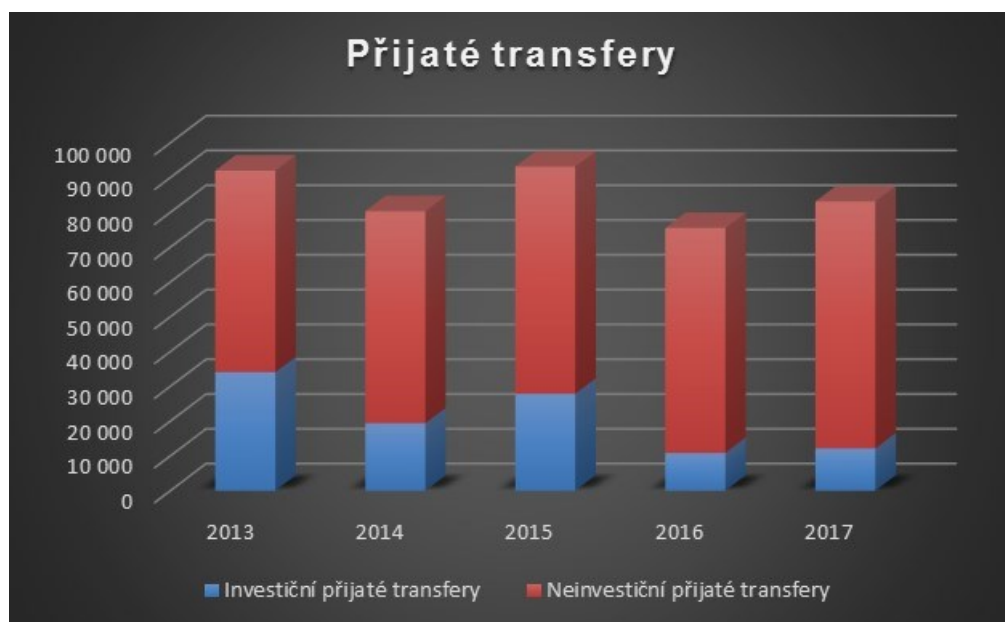
Obr. 3.3 Kapitálové příjmy rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017

Zdroj: Závěrečné účty města Šumperka 2013 - 2017 Dostupné z: <https://www.sumperk.cz/cs/sprava-mesta/rozpocet-mesta/>, vlastní zpracování

Poslední částí příjmů rozpočtu města Šumperka jsou přijaté transfery. Tvoří je příspěvek na výkon státní správy, dotace ze státního rozpočtu, dotace Olomouckého kraje, případně dotace od jiných obcí. Přijaté transfery se dělí na investiční transfery, které v letech 2013 - 2017 dosahují průměrné výše 21 mil. Kč, což představuje přibližně 24 % všech přijatých transferů, a na neinvestiční transfery, které v průměru dosahují 64 mil. Kč, což je přibližně 76 % celkových přijatých transferů. Podíl investičních a neinvestičních transferů přijatých do rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017 je znázorněn na obrázku č. 3.4.

Obr. 3.4 Přijaté transfery do rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017

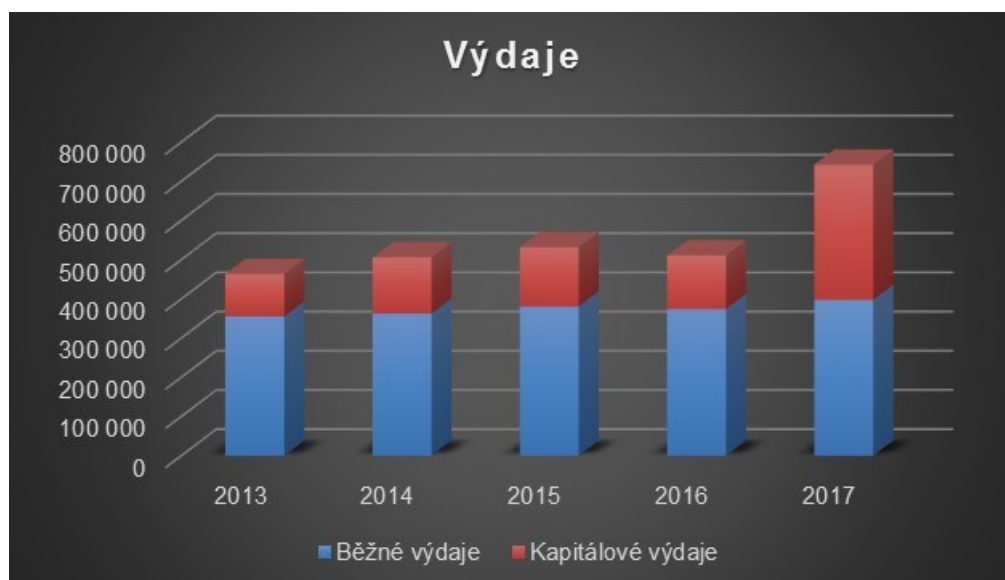
Zdroj: Závěrečné účty města Šumperka 2013 - 2017 Dostupné z: <https://www.sumperk.cz/cs/sprava-mesta/rozpocet-mesta/>, vlastní zpracování

3.3.2 Výdaje města Šumperka

Vzhledem k tomu, že rozpočet města Šumperka byl v letech 2013 – 2017 schvalován se schodkem, jednou z cest, jak tento schodek snížit, může být omezení výdajů, což dokládá i fakt, že oproti rozpočtovaným výdajům byly skutečné výdaje nižší v průměru o 15 %. Největší podíl na celkových výdajích města Šumperka v uvedeném období mají běžné výdaje, které se meziročně postupně zvyšují, a v letech 2013 – 2016 dosahují v průměru 73 % celkových výdajů rozpočtu. Výjimku tvoří rok 2017, kdy činí podíl běžných výdajů k výdajům celkovým pouze 54 %, ale bylo to způsobeno tím, že se v roce 2017 skokově zvýšily kapitálové výdaje. Největším podíl běžných výdajů města Šumperka v uvedeném období tvoří výdaje na nákup materiálu, služeb a energií (41 %), následují platy a související výdaje (28 %), a dále příspěvky na provoz příspěvkovým organizacím města (17 %) a příspěvky soukromým subjektům (12 %). Průměrný podíl kapitálových (investičních) výdajů na celkových výdajích města Šumperka v letech 2013 – 2016 činí 27%, avšak v roce 2017 se tento podíl zvedá na 46 %. V roce 2017 město Šumperk na investice vydává přibližně o 210 mil. Kč více, než činí průměr za období let 2013 – 2016. Jedná se zejména o kapitálové výdaje na nákup akcií (navýšení základního kapitálu společnosti ve 100 % vlastnictví města) ve výši 150 mil. Kč, výdaje na rekonstrukci budovy městského úřadu na náměstí Míru

v Šumperku ve výši 17 mil. Kč, na rekonstrukci nové budovy městské knihovny ve výši 18 mil. Kč, na vybudování domova se zvláštním režimem pro osoby bez přístřeší ve výši 16 mil. Kč a na vybudování víceúčelové sportovní haly při 4. ZŠ v Šumperku ve výši 12 mil. Kč. Podíl běžných a kapitálových výdajů z rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017 je znázorněn na obrázku č. 3.5.

Obr. 3.5 Výdaje z rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017

Zdroj: Závěrečné účty města Šumperka 2013 - 2017 Dostupné z: <https://www.sumperk.cz/cs/sprava-mesta/rozpocet-mesta/>, vlastní zpracování

Jak je již uvedeno v kapitole 2.4, výdaje města se mohou také dělit dle účelu, na který jsou finanční prostředky určeny. Dle rozpočtové skladby se jedná o odvětvové třídění výdajů. Výše výdajů města Šumperka na jednotlivá odvětví v letech 2013 – 2017 je uvedena v příloze č. 5, ve které je zároveň proveden přepočet výdajů dle odvětví na jednoho obyvatele města. Podíl výdajů na jednotlivá odvětví v uvedeném období je uveden v následující tabulce č. 3.5.

Tab. 3.5 Výdaje města Šumperka v letech 2013 – 2017 dle odvětví (v %)

Odvětví	2013	2014	2015	2016	2017
Bezpečnost a veřejný pořádek	2,87	2,77	2,51	2,72	2,14
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	12,85	13,37	10,57	15,23	31,41
Civilní připravenost na krizové stavy	0,24	0,10	0,09	0,10	0,05
Doprava	11,32	14,76	12,27	11,98	7,94
Finanční operace	3,03	3,35	4,28	3,15	2,26
Jiné veřejné služby a činnosti	0,02	0,02	0,02	0,02	0,00
Kultura	6,07	6,44	5,64	7,54	7,90
Ochrana životního prostředí	5,85	6,89	8,77	6,51	4,60
Ostatní činnosti	0,01	0,00	0,02	0,43	0,06
Ostatní činnosti související se službami pro obyvatelstvo	0,97	1,22	1,04	0,81	0,75
Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	0,36	0,91	1,84	0,27	1,03
Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	0,53	0,43	0,36	0,41	0,36
Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti	3,34	5,06	3,83	4,19	5,40
Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany	25,69	24,54	26,54	24,22	19,51
Tělovýchova a zájmová činnost	5,24	6,62	5,19	7,41	4,59
Vodní hospodářství	0,30	0,17	0,50	0,63	0,34
Vzdělávání a školské služby	18,54	11,16	14,03	11,80	7,50
Zdravotnictví	2,39	1,87	2,17	2,23	3,97
Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	0,36	0,32	0,32	0,34	0,19
Celkem	100	100	100	100	100

Zdroj: Monitor MF ČR Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/analiza/>, vlastní zpracování

Z tabulky č. 3.5 je zřejmé, že ze všech oblastí tvoří největší podíl výdaje na činnost místní správy a zastupitelstva města, jejich průměrný podíl činí přibližně 24,10 % z celkových výdajů, v přepočtu na 1 obyvatele je to v průměru 4 854,- Kč/rok. Na druhém místě v objemu vydaných prostředků města Šumperka stojí výdaje na bydlení, komunální služby a územní rozvoj, jejich průměrný podíl činí přibližně 16,7 %, což je v přepočtu na 1 obyvatele v průměru 3 692,- Kč/rok. Dalším významným odvětvím, do kterého putují prostředky z rozpočtu města Šumperka, je vzdělávání a školské služby, průměrný podíl těchto výdajů za sledované období činí přibližně 12,6 %, v přepočtu na 1 obyvatele je to v průměru 2 471,- Kč/rok. Poměrně významné jsou i výdaje na dopravu, jejich průměrný podíl činí přibližně 11,7 % celkových výdajů, v přepočtu na 1 obyvatele je to částka 2 322,- Kč/rok. Výdaje na kulturu ve sledovaném období činí v průměru 6,72 % z celkových výdajů.

Dá se říci, že městu Šumperk se pomocí správně alokovaných výdajů daří naplňování svého hlavního úkolu, kterým je vytváření podmínek pro svůj rozvoj a zabezpečování potřeb svých občanů. Pro podporu svého dalšího rozvoje má město Šumperk k dispozici vypracované strategické dokumenty. Na současné období je jedním z nich dokument Strategie rozvoje města Šumperka na období 2014 – 2020, která obsahuje

zhodnocení stavu jednotlivých oblastí, dále jsou v ní specifikovány vize města a pro účinnější podporu dalšího rozvoje stanoveny priority, kterými jsou na prvním místě podpora místní ekonomiky, na místě druhém sociální prostředí a lidské zdroje, na třetím místě stojí rozvoj infrastruktury a kvality životního prostředí, a čtvrtou prioritou je kultura, cestovní ruch a volný čas. Horizontální prioritou je pak určena efektivní veřejná správa. Vizí města Šumperka uvedenou v tomto dokumentu je, že „*bude vstřícným, kulturním a vzdělaným městem, kde se dobře dýchá obyvatelům, návštěvníkům i podnikatelům – nejen díky horám za zády. Městem, odkud lidé neodcházejí a kam se naopak rádi vrací. Městem, které roste.*“

3.4 Hospodaření města Šumperka v oblasti kultury

Město Šumperk realizuje financování odvětví kultury několika způsoby. Nejdůležitějším z nich je stabilní finanční podpora městem zřízených příspěvkových i jiných organizací, které díky pravidelnému příspěvku od města umožňují kulturní vyžití širokému okruhu obyvatel. Dalším významným způsobem podpory je poskytování grantů a účelových dotací, o které se uchází subjekty veřejného i soukromého sektoru.

Na financování oblasti kultury vydává město Šumperk v letech 2013 – 2017 v průměru 37 610 tis. Kč ročně, v přepočtu na jednoho obyvatele se jedná o výdaje v průměrné výši 1 400,- Kč ročně. Výše výdajů města Šumperka na kulturu v letech 2013 – 2017 v členění dle jednotlivých kulturních činností a v členění na běžné a kapitálové výdaje je uvedena v příloze č. 6. Výše těchto výdajů v přepočtu na 1 obyvatele města Šumperka je poté uvedena v příloze č. 7. Procentní podíl výdajů a kulturu v členění dle činností je uveden v následující tabulce č.3.6. Z těchto přehledů je zřejmé, že nejvíce výdajů plyne na divadelní činnost, v uvedeném období je to průměrně 14 396 tis. Kč ročně, což je přibližně 39,80 % celkových výdajů města Šumperka na kulturu, na 1 obyvatele činí průměrná výše výdajů na divadelní činnost 535,- Kč/rok. Druhou finančně nejnáročnější oblastí jsou činnosti knihovnické, na které město Šumperk vydává v průměru 12 181 tis. Kč ročně, což je přibližně 30,09 % celkových výdajů na kulturu a na 1 obyvatele připadá 454,- Kč/rok. Poté následují výdaje na zájmovou činnost v kultuře s průměrnou výší výdajů 3 597 tis. Kč ročně (9,61 % celkových výdajů, na 1 obyvatele 134,- Kč/rok) a výdaje na zachování a obnovu kulturních památek

s průměrnou výší výdajů 1 992 tis. Kč ročně (5,44 % celkových výdajů, na jednoho obyvatele 74,- Kč/rok).

Tab. 3.6 Výdaje města Šumperka na kulturu v letech 2013 - 2017 dle činností (v %)

ODPA	Popis činnosti	2013	2014	2015	2016	2017
3311	Divadelní činnost	43,22	37,97	41,92	48,16	27,72
3312	Hudební činnost	0,00	0,20	2,72	1,13	3,12
3313	Filmová tvorba, distribuce, kina a shromažďování audiovizuálních archiválií	6,31	8,56	3,00	2,39	1,62
3314	Činnosti knihovnické	27,37	24,51	26,66	24,92	47,01
3316	Vydavatelská činnost	0,00	0,00	0,10	0,39	0,00
3319	Ostatní záležitosti kultury	1,93	1,70	0,28	0,23	1,05
3321	Činnosti památkových ústavů, hradů a zámků	0,01	0,02	0,15	0,09	0,00
3322	Zachování a obnova kulturních památek	2,85	5,78	6,93	8,08	3,54
3324	Výkup předmětů kulturní hodnoty	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00
3326	Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí	0,00	4,34	0,00	0,52	0,78
3349	Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků	3,66	3,79	4,09	3,18	2,01
3392	Zájmová činnost v kultuře	10,86	9,39	10,23	7,47	10,07
3399	Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků	3,77	3,74	3,93	3,45	3,08
	Celkem	100	100	100	100	100

Zdroj: Monitor MF ČR Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/analyza/>, vlastní zpracování

Přehled financování kultury z dotačního systému města je uveden v následující tabulce č. 3.7.

Tab. 3.7 Dotace města Šumperka na kulturu poskytnuté v letech 2013 - 2017 (v Kč)

Druh dotace	2013	2014	2015	2016	2017
Šumperský dětský sbor (ŠDS)	0	0	200 000	200 000	0
dotace individuální	31 018	162 000	89 000	67 000	53 000
dotace na neziskové akce	1 181 000	1 122 000	1 272 000	1 060 000	1 161 000
dotace na celoroční činnost (ŠDS)	0	0	0	60 000	0
Celkem	1 212 018	1 284 000	1 561 000	1 387 000	1 214 000
z toho významné akce:					
Druh dotace	2013	2014	2015	2016	2017
Divadlo v parku	70 000	70 000	60 000	60 000	60 000
Mezinárodní festival duchovní vokální hudby (beinále)	160 000	0	90 000	0	120 000
Blues Alive	310 000	310 000	370 000	310 000	300 000
Špek	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Preludium	55 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Mezinárodní folklorní festival	180 000	180 000	220 000	180 000	180 000
Město čte knihu (od roku 2015 přímo v rozpočtu)	35 000	90 000	0	0	0
Klasika Viva	50 000	55 000	55 000	65 000	65 000
Klášteří hudební slavnosti	50 000	85 000	60 000	65 000	65 000
Džemfest	70 000	80 000	70 000	100 000	10 000
Celkem	1 030 000	970 000	1 025 000	880 000	900 000

Zdroj: Interní materiály oddělení kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk

Za podporu kulturního života ve městě a podporu a rozvoj vazeb s partnerskými městy odpovídá oddělení kultury a vnějších vztahů Městského úřadu Šumperk. O náplni jeho činnosti je na internetových stránkách města Šumperka uvedeno, že v rámci oblasti samostatné působnosti oddělení kultury a vnějších vztahů zejména:

- organizuje tiskové konference, vydává tiskové zprávy, spolupracuje s redaktory Šumperského zpravodaje a Kulturního života a koordinuje součinnosti se všemi médii;
- organizuje návštěvy domácích i zahraničních hostů města;
- zajišťuje spolupráci s partnerskými městy;
- zabezpečuje pořádání různých společenských a kulturních akcí, z nich nejvýznamnějšími jsou Slavnosti města Šumperka, Mezinárodní folklorní festival (město je spolupořadatelem akce), Dny evropského dědictví, Brány památek dokořán a jiných;
- podle pokynů vedení města zajišťuje organizaci městských oslav a oslav státních svátků;
- zabezpečuje vedení a zpracování kroniky města Šumperka;
- zabezpečuje vydávání ročenek a výročních zpráv,
- vede evidenci knižního fondu města
- zabezpečuje jednotnou propagaci a prezentaci města;
- zabezpečuje provoz informačního centra;
- zabezpečuje provoz stálé expozice „Čarodějnické procesy“ v Geschaderově domě,;
- zajišťuje provoz klášterního kostela Zvěstování Panny Marie; a vykonává další činnosti.

V oblasti přeneseného výkonu státní správy toto oddělení zejména řeší a projednává přestupky na úseku kultury, např. v oblasti porušení autorských práv.

Město Šumperk je zřizovatelem a vlastníkem stěžejních kulturních institucí, čímž si uchovává pozici pro kontrolu nad kulturními aktivitami ve městě. Pro zajištění kulturních činností město zřizuje následující organizace:

Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk, p.o., která byla zřízena za účelem poskytování veřejně dostupných knihovnických a informačních služeb.

Kino OKO, p.o., které zajišťuje kulturní činnost v oblasti kinematografie, dlouhodobě je jedním z nejnavštěvovanějších jednosálových kin v ČR, a na svou činnost dostává od města Šumperk provozní příspěvek, jehož průměrná výše za období 2013 – 2017 činí 955 tis. Kč.

Divadlo Šumperk, s.r.o., které zajišťuje divadelní činnost a v roce 2001 nahradilo původní Severomoravské divadlo, jež bylo příspěvkovou organizací zřízenou městem Šumperk.

Dalšími institucemi, které zabezpečují kulturní aktivity ve městě Šumperk, jsou:

Dům kultury Šumperk, s.r.o., což je organizace v soukromém vlastnictví, pod jejíž hlavičkou se každoročně koná velké množství různých akcí, jako jsou koncerty všech hudebních žánrů, divadelní představení, hudební festivaly (např. Džemfest, Blues Alive), výstavy, společenské akce jako jsou plesy, ale i sportovní a vzdělávací akce. Budova, ve které Dům kultury Šumperk, s.r.o., provozuje svou činnost, je však ve vlastnictví města Šumperka. Město Šumperk se společností Dům kultury Šumperk, s.r.o., uzavřelo dne 26.9.2006 smlouvu o nájmu nebytových prostor a o zajištění kulturně-společenské a vzdělávací činnosti ve městě Šumperk. Na základě této smlouvy, ve znění pozdějších dodatků, Dům kultury Šumperk, s.r.o., platí městu nájemné za nebytové prostory, které pro svou činnost využívá. Město Šumperk si touto smlouvou zajišťuje každoroční uskutečnění kulturně společenských a vzdělávacích činností v rozsahu sjednaném touto smlouvou a Domu kultury Šumperk, s.r.o. poskytuje město Šumperk za tyto služby úhradu ve výši 2 881 tis. Kč za rok.

Galerie Jiřího Jílka, což je nekomerční galerie, jejímž zřizovatelem je město Šumperk a provozovatelem je Dům kultury Šumperk, s.r.o., v jejích prostorách probíhá každý měsíc jedna autorská výstava a zároveň je zde umístěna stálá expozice soch, obrazů a kreseb Jiřího Jílka.

Vlastivědné muzeum, p.o., které je příspěvkovou organizací Olomouckého kraje a ve své správě má více než 150 tisíc sbírkových předmětů.

Šumperský dětský sbor Motýli, jehož zřizovatelem je Středisko volného času a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Doris Šumperk, příspěvkové organizace zřízené městem Šumperk pro oblast školství.

Město Šumperk se dále podílí i na financování a zabezpečování kulturních aktivit regionálního i nadregionálního významu s dlouholetou tradicí, jako jsou např. cyklus koncertů vážné hudby **Klasika Viva** nebo hudební festival **Kláštevní hudební slavnosti**, které s finančním přispěním města Šumperka organizuje soukromý subjekt v prostorách ve vlastnictví města Šumperka.

4 Zhodnocení hospodaření vybraných organizací města Šumperk v oblasti kultury

Nejčastějším druhem právní formy organizace v oblasti kultury jsou organizace příspěvkové. V poslední době však tato právní forma není shledávána jako plně vyhovující, a to zejména v souvislosti s požadavky Evropské unie na víceleté a vícezdrojové financování. ÚSC proto v souladu s těmito požadavky zakládají jako organizace zabezpečující kulturní činnosti i obchodní společnosti. V této kapitole bude popsáno hospodaření dvou nejvýznamnějších kulturních institucí v Šumperku, kterými jsou Divadlo Šumperk, s.r.o., a Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk, p.o. Bude provedeno porovnání, srovnání, zda má právní forma organizace zřizované městem vliv na hospodaření města v oblasti kultury.

4.1 Divadlo Šumperk, s.r.o.

Obchodní společnost Divadlo Šumperk, s.r.o., byla do obchodního rejstříku zapsána dne 19.3.2001. Sídlem společnosti je Šumperk, ul. Komenského 312/3. Jedná se o organizaci založenou městem Šumperk, které je jejím jediným společníkem. Základní kapitál společnosti činil při jejím založení (a dosud činí) 64 762 tis. Kč. Kromě základního povinného podílu ve výši 100 tis. Kč město Šumperk vložilo do základního kapitálu společnosti budovu divadla v hodnotě 62 877 tis. Kč a pozemky v hodnotě 1 785 tis. Kč.

Orgány společnosti jsou valná hromada, jednatel a dozorčí rada. Působnost valné hromady jako nejvyššího orgánu společnosti vykonává rada města Šumperka. Statutárním orgánem společnosti Divadlo Šumperk s.r.o. je jeden jednatel, který jedná

za společnost samostatně. Kontrolním orgánem je dozorčí rada, která má pět členů, a délka jejich funkčního období jsou tři roky.

Divadlo Šumperk, s.r.o. je obchodní společností dle zákona o obchodních korporacích a jako taková hospodář se svým vlastním majetkem. Svou činnost provozuje v budově, která je evidována v majetku společnosti, divadlo tedy musí zaplatit její opravy a investice. Společnost je plátcem DPH a má možnost uplatňovat odpočty této daně při nákupu majetku, materiálu a služeb potřebných pro zajištění provozu divadla, Odpočty DPH uplatňuje v krácené výši, vzhledem k tomu, že část nebytových prostor pronajímá neplátcům DPH a soukromým osobám.

Předmětem podnikání společnosti Divadlo Šumperk, s.r.o., je především provozování kulturně vzdělávacího zařízení (divadla) a organizování divadelních představení. Počet představení a jejich návštěvnost v letech 2013 – 2017 je uvedena v tabulce č. 4.1.

Tab. 4.1 Počet představení a návštěvnost divadla v letech 2013-2017

Rok	Počet představení					Návštěvnost				
	pro mládež	pro dospělé	celkem	z toho zájezd	z toho host	mládež	dospělí	celkem	z toho zájezd	z toho hosté
2013	95	61	156	24	14	14 500	15 700	30 196	8 482	2 613
2014	85	75	160	17	21	19 200	6 800	26 000	3 539	3 730
2015	79	85	164	13	22	16 000	12 500	28 500	3 603	3 116
2016	82	85	167	17	19	15 000	14 100	29 100	3 510	3 742
2017	67	92	156	12	23	14 500	15 000	29 500	2 043	4 854

Zdroj: interní materiály Divadla Šumperk, s.r.o.

Mezi pravidelné mimodivadelní aktivity společnosti patří také pořádání výstav, organizace maškarního plesu, spolupráce s Šumperským dětským sborem, Základní uměleckou školou, spolupráce s ochotnickým souborem, organizování festivalu Miloše Mohnara a festivalu Divadlo v parku. Společnost Divadlo Šumperk, s.r.o., provozuje také nákladní dopravu a půjčovnu kostýmů. Tržby za vlastní výkony představují v období 2013 – 2017 průměrně 24 % celkových příjmů (výnosů) společnosti.

Finanční propojení mezi Divadlem Šumperk, s.r.o., a městem Šumperk jako vlastníkem společnosti je dáno každoročním příspěvkem, který město společnosti poskytuje na její provoz. Nejedná se však o zákonný příspěvek, který by mělo divadlo

jako příspěvková organizace. Finanční prostředky jsou městem přidělovány na základě smlouvy, která je uzavírána na každý rok. Společnost sestavuje rozpočet, na jehož základě žádá o přidělení potřebných financí. V případě, že společnost od města Šumperka nezíská prostředky v požadované výši, musí hledat další vlastní příjmy nebo úspory nákladů. Další součástí příjmů společnosti Divadlo Šumperk, s.r.o., jsou účelové dotace od města Šumperka (např. na opravy majetku), dotace z Olomouckého kraje, dotace z EU a finanční dary.

Činnost divadla v letech 2013 – 2017 zajišťovalo 24 – 28 stálých zaměstnanců a další zaměstnanci vykonávali práci na základě uzavřených dohod o provedení práce a pracovní činnosti. Herecký soubor tvoří 8 stálých herců, kteří svou činnost vykonávají na základě umělecké smlouvy, uzavírané vždy na období jednoho roku.

Přehled hospodaření společnosti Divadlo Šumperk, s.r.o. v letech 2013 - 2017 je uveden v tabulce č. 4.2. Jak je této tabulky zřejmé, společnost Divadlo Šumperk, s.r.o., je přibližně ze 72,94 % závislé na příspěvku na provoz od města Šumperka. V uvedeném období divadlo navštívilo v průměru 28 659 osob ročně, na jednoho návštěvníka tedy příspěvek zřizovatele představuje v průměru 436,- Kč/rok.

Tab. 4.2 Hospodaření společnosti Divadlo Šumperk, s.r.o. v letech 2013 - 2017 (v Kč a v %)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Celkové náklady	17 177 266	15 793 926	16 489 707	17 013 272	19 239 119
Celkové výnosy	16 814 504	17 186 753	16 792 651	18 397 071	19 694 212
Výsledek hospodaření	-362 762	1 392 827	302 944	1 383 799	455 093
Příspěvek zřizovatele na provoz	12 170 000	12 170 000	12 120 000	12 710 000	13 200 000
Závislost na příspěvku zřizovatele (v %)	70,85	77,05	73,50	74,71	68,61
Počet návštěvníků	30 196	26 000	28 500	29 100	29 500
Celkové náklady na 1 návštěvníka	569	607	579	585	652
Příspěvek města na 1 návštěvníka	403	468	425	437	447

Zdroj: povinně zveřejňované dokumenty (účetní závěrka) Divadla Šumperk, s.r.o. 2013 – 2017

4.2 Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk, p.o.

Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk je příspěvková organizace zřízená na základě usnesení zastupitelstva Města Šumperk od 1.5.1997 na dobu neurčitou. Své služby v letech 2013 – 2017 zajišťovala Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk v ústřední budově na ul. 17. listopadu 630/6, a v pobočce Sever na Temenické ulici 2620/5. Od 1.9.2018 knihovna sídlí v nově zrekonstruované budově na ulici 28. října 1280/1.

Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk, p.o. vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnosti vyplývající z těchto vztahů. Statutárním orgánem je ředitelka jmenovaná městem, která jedná jménem příspěvkové organizace samostatně.

Město Šumperk jako zřizovatel příspěvkové organizace přenechalo knihovně nemovitý majetek do bezplatného užívání na základě smlouvy o výpůjčce. Veškerý ostatní majetek zřizovatele (movitý, nehmotný, finanční, zásoby, pohledávky) měla knihovna ve správě a ke dni 31.12.2013 byl zřizovatelem (městem Šumperk) Městské knihovně T. G. Masaryka Šumperk, p.o. bezúplatně převeden do jejího vlastnictví.

Hlavní činností této knihovny je poskytování veřejně dostupných knihovnických a informačních služeb. Kromě výpůjčních služeb knihovna pravidelně pořádá výstavy a kulturní a vzdělávací akce pro školy i pro veřejnost. Nejrozsáhlejší akcí je bezesporu festival Město čte knihu, v roce 2017 proběhl již jeho 13. ročník.

Hospodářskou (doplňkovou) činností knihovny je pronájem nebytových prostor, a dále prodej knih a jiných tiskovin (např. pohlednic). Knihovna současně působí jako metodické centrum pro zajištění regionálních služeb všem veřejným knihovnám okresu Šumperk. Výkon regionálních funkcí knihovny je podpořen účelovou dotací z Olomouckého kraje, která v letech 2013 – 2017 představuje v průměru 20,18 % celkových příjmů (výnosů) této organizace.

Činnost knihovny zajišťovalo v letech 2013 – 2017 celkem 15 pracovníků, z toho bylo v průměru 2,5 úvazku financováno z příspěvku Olomouckého kraje na výkon regionálních funkcí.

Stav knihovních fondů Městské knihovny T. G. Masaryka Šumperk a počet zaregistrovaných čtenářů v letech 2013 – 2017 je uveden v následující tabulce č. 4.3.

Tab. 4.3 Stav knihovních fondů a počet uživatelů knihovny v letech 2013-2017

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Stav knihovních fondů (k 31.12.)	91 518	109 915	111 594	116 348	118 593
Počet registrovaných uživatelů	3 610	3 363	3 266	3 256	3 953
z toho dětí	731	627	642	663	873

Zdroj: výroční zprávy Městské knihovny T. G. Masaryka Šumperk, p.o. 2013-2017

Celkový počet návštěv Městské knihovny T. G. Masaryka v letech 2013-2017 je uveden v tabulce č. 4.4.

Tab. 4.4 Počet návštěv knihovny v letech 2013-2017

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Fyzické návštěvy celkem:	69 033	68 069	65 467	69 520	68 572
z toho:					
Půjčování	50 648	50 587	48 970	50 538	49 256
Internet	4 180	4 562	3 939	4 674	4 291
Kulturní akce	14 205	12 920	12 558	14 308	15 025
Virtuální návštěvy	80 856	85 834	179 007	111 036	57 787

Zdroj: výroční zprávy Městské knihovny T. G. Masaryka Šumperk, p.o. 2013-2017

Přehled hospodaření Městské knihovny T. G. Masaryka Šumperk, p.o. v letech 2013 - 2017 je uveden v tabulce č. 4.5. Z této tabulky je zřejmé, že knihovna je přibližně ze 67,74 % závislá na příspěvku na provoz od svého zřizovatele, tj. města Šumperka. Dalšími příjmy organizace jsou (kromě dotace na regionální funkce od Olomouckého kraje) dotace z kraje na konkrétní akce (např. Město čte knihu), dále dotace z Ministerstva kultury a výnosy z hlavní a doplňkové činnosti, které ve sledovaném období tvoří v průměru 10 % celkových příjmů (výnosů) knihovny. V uvedeném období knihovnu navštívilo v průměru 68 132 osob ročně, na jednoho návštěvníka tedy příspěvek zřizovatele představuje v průměru 89,- Kč/rok.

Tab. 4.5 Hospodaření Městské knihovny T.G.Masaryka, p.o. v letech 2013 - 2017 (v Kč a v %)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Hospodářský výsledek hlavní činnost	17 763	10 496	21 944	42 373	68 643
Hospodářský výsledek doplňková činnost	18 658	7 409	7 329	3 410	2 242
Hospodářský výsledek celkem	36 421	17 905	29 273	45 783	70 885
Celkové náklady	8 502 399	8 709 462	8 848 567	8 863 215	9 729 177
Příspěvek zřizovatele na provoz	5 705 000	5 705 000	6 066 000	6 104 000	6 682 000
Závislost na příspěvku zřizovatele (v %)	67,10	65,50	68,55	68,87	68,68
Počet návštěvníků	69 033	68 069	65 467	69 520	68 572
Celkové náklady na 1 návštěvníka	123	128	135	127	142
Příspěvek města na 1 návštěvníka	83	84	93	88	97

Zdroj: výroční zprávy Městské knihovny T. G. Masaryka Šumperk, p.o. 2013-2017, vlastní zpracování

5 Závěr

Cílem této bakalářské práce byla charakteristika a analýza hospodaření města Šumperk v letech 2013 – 2017, se zaměřením na hospodaření v oblasti kultury. Bylo provedeno porovnání výdajů města Šumperka do jednotlivých kulturních odvětví a zhodnocení, které oblasti kulturního života jsou v Šumperku preferovány. Jedná se především o divadelní činnost, na kterou město Šumperk vydává největší podíl z celkových výdajů do oblasti kultury. Druhým největším kulturním odvětvím podporovaným z rozpočtu města Šumperka jsou činnosti knihovnické. Následují výdaje na zájmovou činnost v kultuře a výdaje na zachování a obnovu kulturních památek na území města Šumperka.

Dílčím cílem bakalářské práce bylo posouzení, zda právní forma organizace zřizované městem Šumperk v oblasti kultury hraje roli v zabezpečování kulturních statků, a zda má vliv na výši výdajů z městského rozpočtu. Byly vybrány dvě organizace, a to Divadlo Šumperk, s.r.o., které má právní formu obchodní společnosti, a Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk, což je příspěvková organizace. Bylo zjištěno, že obě organizace jsou závislé na příspěvku od zřizovatele na svůj provoz. Divadlo Šumperk, s.r.o. je závislé na tomto příspěvku ze 72,94 %, Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk, p.o. ze 67,74 %. Byla spočítána výše příspěvku na jednoho návštěvníka těchto institucí, u divadla činila výše tohoto příspěvku ve sledovaném období v průměru 436,- Kč ročně, u knihovny to byla výše tohoto příspěvku mnohem menší, v průměru pouze 89,- Kč ročně. Bylo tedy zjištěno, že právní forma organizace nemá na výši příspěvku žádný vliv. Výše příspěvku je ovlivněna pouze počtem návštěvníků dané kulturní organizace, a čím je tento počet vyšší, je financování v rozpočtu města v dané oblasti efektivnější.

Seznam použité literatury

Odborné publikace:

1. DOSTÁL, Petr a Eva KISLINGEROVÁ. *Ekonomika kultury: efektivní metody a nástroje podnikání v sektoru kultury*. Praha: Oeconomica, 2012. 172 s. ISBN 978-80-245-1886-2.
2. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
3. PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vydání. Praha: ASPI Publishing, 2008. 712 s., ISBN 978-80-7357-351-5.
4. PETEROVÁ, Helena. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. 5., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Institut pro veřejnou správu, 2016. 156 s. ISBN 978-80-86976-35-8.
5. REKTOŘÍK, Jaroslav a kolektiv. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 2007. 309 s. ISBN 978-80-86929-29-3.
6. SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2016*. Praha: Acha obec účtuje, 2016. 251 s. ISBN 978-80-905420-3-7.
7. ŠKARABELOVÁ, Simona, NESHYBOVÁ, Jarmila, REKTOŘÍK, Jaroslav. *Ekonomika kultury a masmédií*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 211 s. ISBN 978-80-210-4267-4.
8. THROSBY, David. *The economics of cultural policy*. New York: Cambridge University Press, 2010. ISBN 978-0-521-68784-3.

Legislativa:

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
2. Zákon č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
3. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

4. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
5. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
6. Vyhláška Ministerstva financí o rozpočtové skladbě č. 323/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
7. Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů.
8. Zákon č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
9. Zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizu), ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje:

1. Monitor MF ČR, dostupné z <https://monitor.statnipokladna.cz/>.
2. Rozpočet města Šumperka 2013 - 2017, dostupné z <https://www.sumperk.cz/cs/sprava-mesta/rozpocet-mesta/>.
3. Závěrečné účty města Šumperka 2013 - 2017, dostupné z <https://www.sumperk.cz/cs/sprava-mesta/rozpocet-mesta/>.
4. Výroční zprávy Městské knihovny T. G. Masaryka Šumperk, p.o., 2013 – 2017, dostupné z <https://www.knihovnaspk.cz/vyrocní-zprávy/>.
5. Účetní závěrky Divadla Šumperk, s.r.o., 2013 – 2017 dostupné z <https://or.justice.cz/>.

Ostatní:

1. Ročenky města Šumperka 2013 - 2017

Seznam tabulek

Tab. 2.1 Podíl jednotlivých zdrojů na financování kultury (v %)	12
Tab. 2.2 Výdaje veřejných rozpočtů na kulturu v letech 2013-2017 (v mil. Kč)	13
Tab. 2.3 Výdaje státního rozpočtu na podporu kultury v letech 2013 – 2017 (v mil. Kč)	18
Tab. 3.1 Počet obyvatel města Šumperka v letech 2013 – 2017	29
Tab. 3.2 Plnění rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017 (v tis. Kč a v %)	34
Tab. 3.3 Skutečné plnění rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017 (druhové třídění, v tis. Kč a v %)	35
Tab. 3.4 Podíl jednotlivých druhů příjmů a výdajů na skutečném plnění rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017 (v %)	35
Tab. 3.5 Výdaje města Šumperka v letech 2013 – 2017 dle odvětví (v %)	41
Tab. 3.6 Výdaje města Šumperka na kulturu v letech 2013 - 2017 dle činností (v %) v	43
Tab. 3.7 Dotace města Šumperka na kulturu poskytnuté v letech 2013 - 2017 (v Kč)	43
Tab. 4.1 Počet představení a návštěvnost divadla v letech 2013-2017	47
Tab. 4.2 Hospodaření společnosti Divadlo Šumperk, s.r.o. v letech 2013 - 2017 (v Kč a v %)	48
Tab. 4.3 Stav knihovních fondů a počet uživatelů knihovny v letech 2013-2017	50
Tab. 4.4 Počet návštěv knihovny v letech 2013-2017	50
Tab. 4.5 Hospodaření Městské knihovny T.G.Masaryka, p.o. v letech 2013 - 2017 (v Kč a v %)	50

Seznam obrázků

Obr. 3.1 Daňové příjmy rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017	36
Obr. 3.2 Nedaňové příjmy rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017	37
Obr. 3.3 Kapitálové příjmy rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017	38
Obr. 3.4 Přijaté transfery do rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017	39
Obr. 3.5 Výdaje z rozpočtu města Šumperka v letech 2013 – 2017	40

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
DSO	dobrovolný svazek obcí
EU	Evropská unie
MK	Ministerstvo kultury
ÚSC	územní samosprávný celek

Seznam příloh

- Příloha č. 1** Výdaje na kulturu z kapitoly 334 MK ČR v letech 2013 – 2017 v členění dle činností (v tis. Kč a v %)
- Příloha č. 2** Výdaje krajů na kulturu v letech 2013 – 2017 v členění dle činností (v tis. Kč a v %)
- Příloha č. 3** Výdaje obcí a DSO na kulturu v letech 2013 – 2017 v členění dle činností (v tis. Kč a v %)
- Příloha č. 4** Struktura majetku města Šumperka v letech 2013 - 2017 (k 31.12., v tis. Kč)
- Příloha č. 5** Výdaje města Šumperka v letech 2013 – 2017 dle jednotlivých odvětví (v tis. Kč, v Kč)
- Příloha č. 6** Výdaje města Šumperka na kulturu v letech 2013 – 2017 v členění dle činností (v tis. Kč)
- Příloha č. 7** Výdaje města Šumperka na kulturu v letech 2013 – 2017 v členění dle činností (v tis. Kč, v Kč přepočet na 1 obyvatele)

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 - školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Šumperku dne 12. 7. 2019

.....Anna Důžalová.....

jméno a příjmení studenta

Příloha č. 1

Výdaje na kulturu z kapitoly 334 MK ČR v letech 2013 – 2017 v členění dle činností (v tis. Kč a v %)

ODPA	Popis činnosti	2013	Podíl v %	2014	Podíl v %	2015	Podíl v %	2016	Podíl v %	2017	Podíl v %
3311	Divadelní činnost	811 245	11,46	816 513	10,94	832 426	10,37	1 181 441	14,17	1 097 510	12,56
3312	Hudební činnost	251 107	3,55	291 451	3,91	311 816	3,89	309 290	3,71	384 460	4,40
3313	Filmová tvorba, distribuce, kina a shromažďování audiovizuálních archivů	32 979	0,47	39 911	0,53	85 611	1,07	145 901	1,75	57 735	0,66
3314	Činnosti knihovnické	695 417	9,83	536 830	7,19	622 483	7,76	653 197	7,83	719 270	8,23
3315	Činnosti muzeí a galerií	1 376 089	19,44	1 592 733	21,35	2 042 322	25,45	2 042 101	24,49	2 335 980	26,73
3316	Vydavatelská činnost	25 409	0,36	34 226	0,46	35 450	0,44	42 084	0,50	41 039	0,47
3317	Výstavní činnosti v kultuře	23 966	0,34	37 472	0,50	46 754	0,58	50 054	0,60	45 312	0,52
3319	Ostatní záležitosti kultury	795 037	11,23	1 159 338	15,54	1 215 780	15,15	1 374 957	16,49	1 356 613	15,52
3321	Činnosti památkových ústavů, hradů a zámků	1 012 525	14,31	1 572 930	21,08	1 335 667	16,64	992 223	11,90	1 108 196	12,68
3322	Zachování a obnova kulturních památek	383 158	5,41	512 659	6,87	554 071	6,90	690 348	8,28	733 239	8,39
3324	Výkup předmětů kulturní hodnoty	13 281	0,19	17 934	0,24	12 159	0,15	16 154	0,19	24 927	0,29
3329	Ostatní záležitosti ochrany památek a péče o kulturní dědictví	876 927	12,39	27 422	0,37	33 965	0,42	69 264	0,83	49 077	0,56
3361	Činnost ústředního orgánu státní správy v oblasti kultury a církví	250 693	3,54	242 977	3,26	303 027	3,78	316 787	3,80	327 868	3,75
3380	Výzkum a vývoj v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků	471 429	6,66	477 987	6,41	469 408	5,85	375 572	4,50	388 182	4,44
3391	Mezinárodní spolupráce v kultuře, církvích a sdělovacích prostředcích	18 995	0,27	44 507	0,60	58 656	0,73	18 499	0,22	20 759	0,24
3392	Zájmová činnost v kultuře	37 659	0,53	45 684	0,61	45 961	0,57	55 322	0,66	43 267	0,50
3399	Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků	1 930	0,03	11 150	0,15	20 131	0,25	4 611	0,06	6 010	0,07
	Celkem	7 077 846	100	7 461 725	100	8 025 687	100	8 337 806	100	8 739 445	100

Zdroj: Monitor MF ČR Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/analiza/>, vlastní zpracování

Příloha č. 2

Výdaje krajů na kulturu v letech 2013 – 2017 v členění dle činností (v tis. Kč a v %)

ODPA	Popis činnosti	2013	Podíl v %	2014	Podíl v %	2015	Podíl v %	2016	Podíl v %	2017	Podíl v %
3311	Divadelní činnost	160 962	4,61	132 535	4,85	140 608	4,16	166 756	5,06	245 972	6,94
3312	Hudební činnost	91 875	2,63	100 283	3,67	115 425	3,41	126 717	3,85	162 495	4,59
3313	Filmová tvorba, distribuce, kina a shromažďování audiovizuálních archiválií	9 541	0,27	7 575	0,28	11 856	0,35	13 384	0,41	23 031	0,65
3314	Činnosti knihovnické	523 783	14,99	509 190	18,61	529 751	15,66	564 876	17,15	631 714	17,83
3315	Činnosti muzeí a galerií	1 608 485	46,04	1 497 004	54,73	2 034 939	60,14	1 832 299	55,65	1 866 396	52,67
3316	Vydavatelská činnost	3 033	0,09	2 638	0,10	4 112	0,12	6 894	0,21	8 884	0,25
3317	Výstavní činnosti v kultuře	3 789	0,11	1 871	0,07	4 924	0,15	3 656	0,11	5 089	0,14
3319	Ostatní záležitosti kultury	746 326	21,36	226 531	8,28	204 495	6,04	212 645	6,46	223 367	6,30
3321	Činnosti památkových ústavů, hradů a zámků	21 849	0,63	20 529	0,75	24 639	0,73	22 353	0,68	29 133	0,82
3322	Zachování a obnova kulturních památek	132 138	3,78	144 262	5,27	162 871	4,81	190 150	5,77	230 691	6,51
3326	Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí	21 117	0,60	21 738	0,79	68 836	2,03	33 642	1,02	23 895	0,67
3329	Ostatní záležitosti ochrany památek a péče o kulturní dědictví	83 012	2,38	10 888	0,40	3 439	0,10	8 841	0,27	17 414	0,49
3341	Rozhlas a televize	11 201	0,32	12 616	0,46	15 602	0,46	23 966	0,73	16 237	0,46
3349	Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků	19 411	0,56	16 909	0,62	14 662	0,43	20 663	0,63	11 731	0,33
3369	Ostatní správa v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků	1 025	0,03	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3380	Výzkum a vývoj v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků	5 280	0,15	5 310	0,19	5 620	0,17	5 580	0,17	5 690	0,16
3391	Mezinárodní spolupráce v kultuře, církvích a sdělovacích prostředcích	28	0,00	126	0,00	347	0,01	977	0,03	541	0,02
3392	Zájmová činnost v kultuře	26 074	0,75	9 816	0,36	16 102	0,48	21 996	0,67	15 248	0,43
3399	Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků	24 828	0,71	15 560	0,57	25 472	0,75	37 440	1,14	25 970	0,73
Výdaje na kulturu z rozpočtů krajů celkem		3 493 758	100	2 735 380	100	3 383 698	100	3 292 834	100	3 543 497	100
Výdaje rozpočtů krajů celkem		138 880 737	x	143 887 921	x	161 159 182	x	155 591 812	x	172 560 211	x
Podíl výdajů na kulturu z celkových výdajů rozpočtů krajů v %		2,52	x	1,90	x	2,10	x	2,12	x	2,05	x

Zdroj: Monitor MF ČR Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/analiza/>, vlastní zpracování

Příloha č. 3

Výdaje obcí a DSO na kulturu v letech 2013 – 2017 v členění dle činností (v tis. Kč a v %)

ODPA	Popis činnosti	2013	Podíl v %	2014	Podíl v %	2015	Podíl v %	2016	Podíl v %	2017	Podíl v %
3311	Divadelní činnost	2 557 146	19,27	2 979 898	20,60	2 627 902	18,01	2 649 842	19,44	2 992 778	19,41
3312	Hudební činnost	470 592	3,55	480 514	3,32	515 213	3,53	555 912	4,08	637 635	4,13
3313	Filmová tvorba, distribuce, kina a shromažďování audiovizuálních archiválií	301 650	2,27	271 122	1,87	264 631	1,81	252 594	1,85	318 370	2,06
3314	Činnosti knihovnické	1 781 512	13,42	1 846 272	12,76	1 911 647	13,10	1 917 252	14,07	2 103 492	13,64
3315	Činnosti muzeí a galerií	709 078	5,34	773 995	5,35	771 352	5,29	722 636	5,30	825 117	5,35
3316	Vydavatelská činnost	12 476	0,09	17 765	0,12	13 828	0,09	14 837	0,11	14 186	0,09
3317	Výstavní činnosti v kultuře	27 029	0,20	30 428	0,21	32 584	0,22	31 406	0,23	44 107	0,29
3319	Ostatní záležitosti kultury	1 867 948	14,08	2 197 359	15,19	2 360 755	16,18	1 865 924	13,69	2 249 109	14,58
3321	Činnosti památkových ústavů, hradů a zámků	67 441	0,51	121 917	0,84	108 814	0,75	80 851	0,59	90 385	0,59
3322	Zachování a obnova kulturních památek	1 153 082	8,69	1 286 038	8,89	1 501 864	10,29	1 174 434	8,62	1 283 714	8,32
3324	Výkup předmětů kulturní hodnoty	85	0,00	371	0,00	100	0,00	140	0,00	2 185	0,01
3326	Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí	406 456	3,06	399 506	2,76	376 580	2,58	414 581	3,04	374 512	2,43
3329	Ostatní záležitosti ochrany památek a péče o kulturní dědictví	50 240	0,38	79 401	0,55	69 427	0,48	51 146	0,38	55 301	0,36
3341	Rozhlas a televize	242 784	1,83	295 308	2,04	190 543	1,31	198 786	1,46	252 511	1,64
3349	Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků	274 505	2,07	269 241	1,86	263 908	1,81	274 292	2,01	324 456	2,10
3369	Ostatní správa v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků	4 289	0,03	4 809	0,03	5 035	0,03	5 276	0,04	15 756	0,10
3380	Výzkum a vývoj v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků	0	0,00	46	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3391	Mezinárodní spolupráce v kultuře, církvích a sdělovacích prostředcích	7 802	0,06	10 170	0,07	7 662	0,05	6 410	0,05	6 332	0,04
3392	Zájmová činnost v kultuře	2 238 836	16,87	2 244 975	15,52	2 348 472	16,09	2 140 036	15,70	2 412 106	15,64
3399	Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků	1 097 755	8,27	1 158 983	8,01	1 223 870	8,39	1 272 710	9,34	1 419 907	9,21
Výdaje na kulturu z rozpočtů obcí a DSO celkem		13 270 704	100	14 468 118	100	14 594 189	100	13 629 065	100	15 421 959	100
Výdaje rozpočtů obcí a DSO celkem		243 208 457	x	270 566 624	x	266 202 378	x	241 500 898	x	275 577 371	x
Podíl výdajů na kulturu z celkových výdajů rozpočtů obcí a DSO v %		5,46	x	5,35	x	5,48	x	5,64	x	5,60	x

Zdroj: Monitor MF ČR Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/analiza/>, vlastní zpracování

Příloha č. 4

Struktura majetku města Šumperka v letech 2013 - 2017 (k 31.12., v tis. Kč)

AKTIVA	2013	2014	2015	2016	2017
Stálá aktiva:	2 802 019	2 875 284	2 985 752	3 037 993	3 346 878
dlouhodobý nehmotný majetek	15 918	14 670	16 322	13 933	11 677
dlouhodobý hmotný majetek	2 206 141	2 281 705	2 387 149	2 448 269	2 596 185
dlouhodobý finanční majetek	567 175	567 175	567 175	567 175	725 175
dlouhodobé pohledávky	12 785	11 734	15 106	8 616	13 841
Oběžná aktiva:	171 598	173 971	166 027	211 133	207 785
zásoby	841	935	850	926	1 029
krátkodobé pohledávky	61 571	57 181	56 332	59 104	53 779
krátkodobý finanční majetek	109 186	115 855	108 845	151 103	152 977
AKTIVA CELKEM	2 973 617	3 049 255	3 151 779	3 249 126	3 554 663
PASIVA	2013	2014	2015	2016	2017
Vlastní kapitál:	2 807 011	2 898 813	3 013 987	3 116 698	3 240 402
jmění účetní jednotky a upravující položky	2 604 295	2 609 492	2 637 166	2 629 115	2 649 537
fondy účetní jednotky	2 295	2 396	2 572	2 802	2 660
výsledek hospodaření	200 421	286 925	374 249	484 781	588 205
Cizí zdroje:	166 606	150 442	137 792	132 428	314 261
dlouhodobé závazky vč. úvěrů	89 450	69 903	58 121	54 673	215 877
krátkodobé závazky	77 156	80 539	79 671	77 755	98 384
PASIVA CELKEM	2 973 617	3 049 255	3 151 779	3 249 126	3 554 663

Zdroj: Ročenky města Šumperka 2013 – 2017, vlastní zpracování

Příloha č. 5

Výdaje města Šumperka v letech 2013 – 2017 dle jednotlivých odvětví (v tis. Kč, v Kč)

Odvětví	2013 (v tis. Kč)	Na 1 obyv. (v Kč)	2014 (v tis. Kč)	Na 1 obyv. (v Kč)	2015 (v tis. Kč)	Na 1 obyv. (v Kč)	2016 (v tis. Kč)	Na 1 obyv. (v Kč)	2017 (v tis. Kč)	Na 1 obyv. (v Kč)
Bezpečnost a veřejný pořádek	13 285	486	14 005	516	13 363	496	13 907	520	15 857	597
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	59 604	2 182	67 693	2 495	56 257	2 090	77 853	2 910	233 247	8 780
Civilní připravenost na krizové stavy	1 128	41	519	19	498	19	512	19	391	15
Doprava	52 481	1 922	74 716	2 754	65 314	2 427	61 224	2 289	58 995	2 221
Finanční operace	14 055	515	16 955	625	22 768	846	16 091	602	16 786	632
Jiné veřejné služby a činnosti	104	4	104	4	104	4	104	4	0	0
Kultura	28 158	1 031	32 604	1 202	30 027	1 116	38 559	1 442	58 699	2 210
Ochrana životního prostředí	27 130	993	34 877	1 286	46 651	1 733	33 258	1 243	34 166	1 286
Ostatní činnosti	65	2	19	1	105	4	2 189	82	476	18
Ostatní činnosti související se službami pro obyvatelstvo	4 506	165	6 152	227	5 522	205	4 140	155	5 570	210
Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	1 666	61	4 593	169	9 785	364	1 398	52	7 679	289
Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	2 447	90	2 177	80	1 895	70	2 092	78	2 707	102
Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti	15 509	568	25 610	944	20 378	757	21 418	801	40 067	1 508
Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany	119 129	4 362	124 183	4 578	141 225	5 247	123 816	4 629	144 854	5 453
Tělovýchova a zájmová činnost	24 316	890	33 511	1 235	27 633	1 027	37 863	1 415	34 093	1 283
Vodní hospodářství	1 403	51	840	31	2 662	99	3 220	120	2 499	94
Vzdělávání a školské služby	85 960	3 148	56 505	2 083	74 685	2 775	60 327	2 255	55 682	2 096
Zdravotnictví	11 076	406	9 462	349	11 549	429	11 420	427	29 453	1 109
Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	1 648	60	1 606	59	1 727	64	1 733	65	1 381	52
Celkem	463 670	16 978	506 130	18 657	532 150	19 772	511 124	19 108	742 603	27 954

Zdroj: Monitor MF ČR Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/analyza/>, vlastní zpracování

Příloha č. 6

Výdaje města Šumperka na kulturu v letech 2013 – 2017 v členění dle činností (v tis. Kč)

ODPA	Popis činnosti	2013		2014		2015		2016		2017	
		běžné výdaje	kapitálové výdaje	běžné výdaje	kapitálové výdaje	běžné výdaje	kapitálové výdaje	běžné výdaje	kapitálové výdaje	běžné výdaje	kapitálové výdaje
3311	Divadelní činnost	12 170	0	12 380	0	12 586	0	13 570	5 000	15 028	1 245
3312	Hudební činnost	0	0	65	0	200	618	226	208	0	1 830
3313	Filmová tvorba, distribuce, kina a shromažďování audiovizuálních archiválií	1 003	773	1 003	1 790	900	0	920	0	951	0
3314	Činnosti knihovnické	7 570	138	7 513	477	7 928	78	7 891	1 718	8 774	18 818
3316	Vydavatelská činnost	0	0	0	0	30	0	150	0	0	0
3319	Ostatní záležitosti kultury	542	0	555	0	85	0	87	0	617	0
3321	Činnosti památkových ústavů, hradů a zámků	2	0	6	0	45	0	34	0	0	0
3322	Zachování a obnova kulturních památek	802	0	1 883	0	1 724	357	3 117	0	2 077	0
3324	Výkup předmětů kulturní hodnoty	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0
3326	Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí	0	0	0	1 414	0	0	200	0	0	457
3349	Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků	1 029	0	1 237	0	1 227	0	1 227	0	1 182	0
3392	Zájmová činnost v kultuře	3 059	0	3 063	0	3 071	0	2 881	0	2 940	2 971
3399	Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků	1 062	0	1 218	0	1 179	0	1 330	0	1 808	0
	Celkem	27 241	918	28 923	3 681	28 975	1 052	31 633	6 926	33 378	25 322

Zdroj: Monitor MF ČR Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/analyza/>, vlastní zpracování

Příloha č. 7

Výdaje města Šumperka na kulturu v letech 2013 – 2017 v členění dle činností (v tis. Kč, v Kč přepočít na 1 obyvatele)

ODPA	Popis činnosti	2013 (v tis. Kč)	Na 1 obyv. (v Kč)	2014 (v tis. Kč)	Na 1 obyv. (v Kč)	2015 (v tis. Kč)	Na 1 obyv. (v Kč)	2016 (v tis. Kč)	Na 1 obyv. (v Kč)	2017 (v tis. Kč)	Na 1 obyv. (v Kč)
3311	Divadelní činnost	12 170	446	12 380	456	12 586	468	18 570	694	16 273	613
3312	Hudební činnost	0	0	65	2	818	30	434	16	1 830	69
3313	Filmová tvorba, distribuce, kina a shromažďování audiovizuálních archiválií	1 776	65	2 793	103	900	33	920	34	951	36
3314	Činnosti knihovnické	7 708	282	7 990	295	8 006	297	9 609	359	27 592	1 039
3316	Vydavatelská činnost	0	0	0	0	30	1	150	6	0	0
3319	Ostatní záležitosti kultury	542	20	555	20	85	3	87	3	617	23
3321	Činnosti památkových ústavů, hradů a zámků	2	0	6	0	45	2	34	1	0	0
3322	Zachování a obnova kulturních památek	802	29	1 883	69	2 081	77	3 117	117	2 077	78
3324	Výkup předmětů kulturní hodnoty	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3326	Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí	0	0	1 414	52	0	0	200	7	457	17
3349	Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků	1 029	38	1 237	46	1 227	46	1 227	46	1 182	45
3392	Zájmová činnost v kultuře	3 059	112	3 063	113	3 071	114	2 881	108	5 911	223
3399	Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků	1 062	39	1 218	45	1 179	44	1 330	50	1 808	68
	Celkem	28 158	1 031	32 604	1 202	30 027	1 116	38 559	1 442	58 699	2 210

Zdroj: Monitor MF ČR Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/analyza/>, vlastní zpracování